VĂN HÓA

CƠ QUAN CỦA BỘ VĂN HÓA, THỂ THAO VÀ DU LỊCH

NĂM THỨ 67

THỨ SÁU

27.12.2024 (27.11 Giáp Thìn)

Số 156 (4133)

www.baovanhoa.vn

Email: baovanhoa@fpt.vn

Những dấu ấn quan trọng của di sản văn hóa năm 2024 [8+9]

Phó Thủ tướng Lê Thành Long tham quan Cửu Đỉnh tại di sản Hoàng cung Huế, tháng 11.2024 **Ảnh: NGỌC HIẾU**

VĂN HÓA & **SUY NGẪM**

Chuyển đổi tục Tết?

● **CAO CHƯ**

Tết đang đến gần. Và câu hỏi đầu tiên trong đầu mọi người có lẽ là: Tết đi đâu về đâu? Nếu cách nay chừng vài chục năm về trước, câu hỏi này hẳn sẽ không đặt ra. Người ở quê ra phố ở thì đương nhiên trở về quê. Người nhà quê phần nhiều không đi đâu xa, ngoài việc cúng ông bà tổ tiên, đi chúc Tết bà con, sui gia, bạn bè, láng giềng. Đàn ông thì lo sửa sang mồ mả, bàn thờ. Đàn bà thì lo làm bánh. Con trẻ chờ cái Tết để có áo mới. Nhiều người thích có Tết để được thưởng thức các món ngon, đi viếng chùa, thong thả dạo chơi.

(Xem tiếp trang 2)

VIẾT TIẾP BÀI *SAO LẠI LÀ "THẢ RÔNG"?*, VỀ PHÁT NGÔN CỦA GIÁM ĐỐC SỞ GTVT HÀ NỘI:

Thấy sai, thì nói lời xin lỗi

[4+5]

CHƯƠNG TRÌNH BIỂU DIỄN NGHỆ THUẬT THỰC CẢNH *VIỆT NAM - HUYỀN SỬ DIỄN CA: THĂNG LONG - TỨ TRẤN*

Nhận diện và phát huy giá trị văn hóa Việt Nam qua lăng kính nghệ thuật

[11]

ĐỘI TUYỂN SINGAPORE - ĐỘI TUYỂN VIỆT NAM: 0-2

Thăng hoa phút bù giờ, lợi thế quá lớn

[15]

Tăng cường công tác quản lý, tổ chức các hoạt động VHTTDL và lễ hội mừng Xuân Ất Tỵ 2025

Bộ VHTTDL vừa có văn bản số 5672/BVHTTDL-VP gửi UBND các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương; Thủ trưởng các cơ quan, đơn vị thuộc Bộ về việc tăng cường công tác quản lý, tổ chức các hoạt động VHTTDL và lễ hội mừng Xuân Ất Tỵ 2025. Theo đó, thực hiện Chỉ thị số 45/CT-TTg ngày 18.12.2024 của Thủ tướng Chính phủ về tăng cường các biện pháp bảo đảm đón Tết Nguyên đán Ất Tỵ năm 2025 vui tươi, lành mạnh, an toàn, tiết kiệm, Bộ trưởng Bộ VHTTDL đề nghị UBND các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương chỉ đạo Sở VHTTDL, Sở VHTT, Sở Du lịch phối hợp với các Sở, ban, ngành liên quan tại địa phương triển khai nghiêm túc Chỉ thị số 45/CT-TTg của Thủ tướng Chính phủ.

Chỉ đạo, thực hiện công tác quản lý nhà nước đối với hoạt động lễ hội trên địa bàn; tăng cường trách nhiệm của người đứng đầu chính quyền địa phương trong công tác quản lý và tổ chức lễ hội theo phân cấp quản lý. Chỉ đạo các đơn vị chức năng, các cấp chính quyền cơ sở xây dựng các phương án bảo đảm an ninh trật tự, an toàn xã hội, phòng chống cháy nổ, bảo vệ môi trường, vệ sinh an toàn thực phẩm, an toàn giao thông, an toàn sông nước đối với hoạt động lễ hội, thể thao, du lịch. Đảm bảo hoạt động lễ hội được tổ chức trang trọng, đúng nghi lễ truyền thống; loại bỏ hoặc thay thế những tập tục không còn phù hợp với xu thế hội nhập và phát triển.

Các cơ quan, đơn vị thuộc Bộ, các Sở VHTTDL, Sở VHTT, Sở Du lịch các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương quán triệt và tổ chức thực hiện nghiêm túc, đầy đủ Chỉ thị số 40-CT/TW ngày 11.12.2024 của Ban Bí thư và Chỉ thị số 45/CT-TTg, đề cao trách nhiệm của người đứng đầu, sẵn sàng ứng phó mọi tình huống bảo đảm tổ chức các hoạt động văn hóa, thể thao, du lịch và lễ hội vui xuân đón Tết Nguyên đán Ất Tỵ năm 2025 vui tươi, lành mạnh, an toàn, tiết kiệm. Tổ chức tốt các hoạt động VHTTDL kỷ niệm 95 năm thành lập Đảng gắn với các hoạt động vui xuân, đón Tết, tạo không khí vui tươi, phấn khởi, tin tưởng, tự hào trong toàn xã hội; phát huy truyền thống văn hóa tốt đẹp dịp Tết đến, Xuân về của dân tộc Việt Nam.

Khẩn trương tập trung vào công việc, không để chậm trễ ảnh hưởng tới hoạt động VHTTDL, sản xuất, kinh doanh, phấn đấu hoàn thành nhiệm vụ ngay từ tháng đầu năm 2025, nhất là thực hiện đúng tiến độ việc tổng kết Nghị quyết số 18-NQ/TW, tinh gọn tổ chức bộ máy hệ thống chính trị hoạt động hiệu lực, hiệu quả; tăng tốc, bứt phá tích cực góp phần cùng cả nước hoàn thành các mục tiêu, nhiệm vụ phát triển kinh tế - xã hội năm 2025 và giai đoạn 2021-2025. Sẵn sàng nguồn lực, cùng với sự nỗ lực lớn, quyết tâm cao, hành động quyết liệt để phấn đấu thực hiện chức năng "Văn hóa là nền tảng - Thể thao là sức mạnh - Du lịch phát triển bền vững".

T.SƯƠNG

Chuyển đổi...

(Tiếp theo trang 1)

Nhưng Tết nay có khác. Người ra phố không nhất thiết về quê, người nhà quê không nhất thiết ở tại quê. Đến Tết, người ta không nhất thiết đi chúc Tết nhau. Từ những năm cả xã hội lo đối phó với dịch Covid-19 kinh hoàng, sự thay đổi về tục Tết càng rõ. Có người đề xuất nên bỏ Tết âm, có người bảo không. Mỗi người có lý của riêng mình. Nhưng sự chuyển đổi tục Tết là rất rõ.

Một anh bạn đem cái điện thoại thông minh ra mà chỉ mặt kể tội của nó. Nào do mày mà bà vợ không chịu về quê đón Tết, cứ khăng khăng đòi đi nước ngoài du lịch. Nào do mày mà mấy người phụ nữ quên gói bánh, làm bánh cúng ông bà tổ tiên, suốt ngày chỉ nghĩ đến chuyện check-in ở đâu cho đẹp. Con trẻ thì lơ là bánh trái, năn nỉ ăn cũng không chịu ăn cho. Qua sự chuyển biến của đời sống do tác động của công nghệ, do hội nhập quốc tế, do mức sống đã được cải thiện khiến người ta phải suy nghĩ.

Tết chuyển đổi là một sự tất yếu, nhưng chuyển đổi theo hướng nào, như thế nào lại là vấn đề. Thiển nghĩ, sự chuyển đổi tục Tết nếu không còn hồn cốt của nó thì đúng là nó không nên tồn tại. Vậy hồn cốt của Tết là gì? Có phải chăng đó là sự sum họp. Bà con anh em mỗi người mỗi nơi lo cho cuộc sống của mình, Tết chính là dịp để mọi người gặp nhau, hàn huyên tâm sự, kết nối lại những tình cảm bị ngắt quãng do phải sống xa nhau, cái mà dù người ta dùng smartphone gặp nhau, thấy nhau hằng ngày cũng không thể thay thế. Tết là lúc để người ta nhớ về nguồn cội, sửa sang mồ mả, cúng bái ông bà tổ tiên, thể hiện sự biết ơn các thế hệ trước, những người đã sinh ra mình. Nhưng Tết không chỉ để hướng về quá khứ. Tết là kết thúc năm cũ với mùa đông lạnh lẽo và khởi đầu với một mùa xuân ấm áp, vạn vật tươi xanh, tạo lập niềm hy vọng mới về tương lai. Tết gieo niềm lạc quan cho con người. Ngay cả sự sum họp gia đình, sự cúng bái ông bà tổ tiên cũng mang ý nghĩa hướng vọng về một năm mới tốt đẹp hơn. Tất nhiên nếu trong dịp này, người ta bỏ công sức để làm bánh cổ truyền, tạo dựng cây nêu và những thứ thuộc về truyền thống sẽ thật là trọn vẹn, ý nghĩa.

Tết không ai bảo không được đi xa. Những người đi du lịch nơi xa hẳn không vướng bận việc cúng bái ông bà tổ tiên. Mỗi người có một cách sắp xếp theo cách mà mình cho là hợp lý. Ấy là việc của cá nhân. Nhưng nhìn chung, xu thế của xã hội Tết vẫn là về quê. Quan sát sự di chuyển giao thông, với xe khách, tàu lửa, tàu bay ta có thể hiểu như vậy. Nhìn sang Trung Quốc, ta cũng thấy dịp Tết số người ở các đô thị di chuyển về nông thôn có đến hàng trăm triệu. Với tôi, đi du lịch cũng hay mà nên để vào dịp khác, còn dịp Tết nên dành cho sum họp gia đình, san sẻ yêu thương và tưởng nhớ ông bà, dù nó cũng tốn kém cả tiền bạc, công sức và thời gian. Về quê là mong muốn được kết nối, tay bắt mặt mừng với anh em bà con, láng giềng, được trực tiếp cúng lễ ông bà tổ tiên cũng như hướng về một tương lai tốt đẹp cho năm mới. Nếu không thực hiện những việc này vào dịp Tết, thì còn vào dịp nào trong năm tốt hơn?

Tết Nguyên đán nằm trong dòng phong tục dân tộc mà ở đó, nhiều nhân tố văn hóa cổ truyền mới được dịp thể hiện. Thuở xưa để chuẩn bị cho Tết người ta phải mất hàng tháng trời, tập trung nhiều của cải, nhà nhà tập trung làm bánh mứt khiến người phụ nữ rất vất vả. Mặc nhiên người ta truyền dạy cách làm bánh mứt, ngay trong gia đình. Ngày nay ít người làm bánh, người phụ nữ đỡ vất vả hơn, nhưng vấn đề bảo tồn văn hóa liền được đặt ra.

Mỗi nơi có thể mỗi khác, chỉ xin nêu ra vài suy nghĩ về chuyển biến của tục Tết với hy vọng Tết sẽ ngày càng ý nghĩa, đậm đà bản sắc dân tộc, và vui hơn.■

Sẽ có nhiều bất ngờ trong bầu chọn HLV, VĐV tiêu biểu năm 2024

Ngày 26.12 tại Hà Nội, Cục Thể dục thể thao (Bộ VHTTDL) phối hợp với Ủy ban Olympic Việt Nam tổ chức cuộc bầu chọn huấn luyện viên, vận động viên tiêu biểu toàn quốc năm 2024 theo hình thức trực tiếp. Phó Cục trưởng Lê Thị Hoàng Yến nhấn mạnh, 2024 là năm tương đối khó khăn với ngành TDTT. Cũng trong năm này không có quá nhiều sự kiện thể thao trong nước và quốc tế nhưng nhiều vận động viên trẻ đã để lại dấu ấn về thành tích. Nổi bật nhất là Olympic Paris 2024 diễn ra tại Pháp và một số giải đấu quốc tế khác. Vì vậy, cuộc bầu chọn huấn luyện viên, vận động viên tiêu biểu năm nay được dự báo sẽ có những bất ngờ.

Để sự kiện tổ chức thành công và các danh hiệu được trao cho những người xứng đáng, yếu tố tiên quyết là các phòng chuyên môn, chuyên gia sẽ phải rất cân nhắc để giới thiệu các ứng cử viên là vận động viên, huấn luyện viên, đội tuyển phải thật sự xuất sắc, phù hợp. Năm 2024, cuộc bầu chọn huấn luyện viên, vận động viên tiêu biểu toàn quốc đã bước sang năm thứ 46 (được tổ chức từ năm 1978). Đây là hoạt động mang giá trị biểu dương, tạo động lực thúc đẩy các vận động viên nâng cao thành tích, phẩm chất chính trị đạo đức thể thao, không ngừng phấn đấu rèn luyện thi đấu vươn lên lập các thành tích cao trong các cuộc thi đấu thể thao trong nước và quốc tế.

Đồng thời, tôn vinh những đóng góp trong công tác đào tạo, trực tiếp huấn luyện của các huấn luyện viên đối với các vận động viên theo đạo lý truyền thống uống nước nhớ nguồn; cổ vũ các huấn luyện viên đem hết tài năng, trí tuệ giáo dục, rèn luyện, huấn luyện các vận động viên thi đấu giành thành tích cao vì sự nghiệp phát triển của thể thao nước nhà. Kết thúc cuộc bầu chọn, Ban tổ chức sẽ trao giải thưởng cho các hạng mục được đề cử lần này gồm: Vận động viên tiêu biểu toàn quốc; Đội thể thao tiêu biểu toàn quốc; Huấn luyện viên tiêu biểu toàn quốc; Vận động viên thể thao người khuyết tật tiêu biểu toàn quốc; Huấn luyện viên thể thao người khuyết tật tiêu biểu toàn quốc.

Các danh hiệu được bầu chọn là những phần thưởng cao quý của Bộ VHTTDL, Cục Thể dục thể thao, Ủy ban Olympic Việt Nam và Ủy ban Paralympic Việt Nam trao cho các vận động viên thi đấu đạt thành tích xuất sắc và các huấn luyện viên có vận động viên thi đấu đạt thành tích cao được các nhà báo thể thao trong cả nước bầu chọn hằng năm.

V.D

Triệt phá đường dây tổ chức cá độ bóng đá khoảng 300 tỉ đồng

Cơ quan An ninh điều tra, Công an tỉnh Thừa Thiên Huế cho biết vừa khởi tố vụ án, khởi tố bị can, bắt giữ 9 đối tượng trong đường dây tổ chức đánh bạc dưới hình thức cá độ bóng đá quy mô lớn với số tiền hơn 300 tỉ đồng về tội "Đánh bạc" và "Tổ chức đánh bạc" theo Điều 321, Điều 322, Bộ luật Hình sự.

Cụ thể, 9 đối tượng bị bắt giữ đều ở thành phố Huế gồm: Võ Bá Quang (sinh năm 1983), Phan Đình Kiểm (sinh năm 1999), Lê Văn Tấn Quang (sinh năm 1989), Hồ Quốc Việt (sinh năm 1994), Hồ Tấn Lực (sinh năm 1998), Nguyễn Công Quang (sinh năm 1994), Nguyễn Đôn Việt (sinh năm 1992), Võ Văn Hải (sinh năm 1994), Huỳnh Kim Lân (sinh năm 1999). Trước đó, Phòng An ninh mạng và Phòng, chống tội phạm sử dụng công nghệ cao, Công an tỉnh Thừa Thiên Huế phát hiện trên địa bàn xuất hiện đường dây tổ chức đánh bạc dưới hình thức cá độ bóng đá quy mô lớn với nhiều đối tượng tham gia. Đường dây đánh bạc này thông qua nhiều chân rết để lôi kéo, rủ rê các con bạc trên địa bàn tỉnh và các địa phương khác tham gia cá độ.

Điều tra bước đầu cho thấy, Võ Bá Quang đã liên hệ với đối tượng tên Đức (chưa rõ thông tin lai lịch) lấy một tài khoản cấp Super để điều hành hoạt động tổ chức đánh bạc trên trang web https://agbong88.com. Đối tượng Quang đã sử dụng tài khoản Super để chia thành nhiều trang mạng tổng đại lý (Master), tổng (Agent) và thành viên (Member) để giao lại cho các con bạc đầu mối cấp dưới, tổ chức đánh bạc dưới hình thức cá cược bóng đá. Tiến hành khám xét khẩn cấp nơi ở của các đối tượng, lực lượng chức năng đã thu giữ hơn 400 triệu đồng tiền mặt, hàng chục thiết bị điện tử, hàng nghìn trang tài liệu cùng nhiều tang vật khác có liên quan.

Từ tháng 9 đến khi bị triệt xóa (ngày 16.12.2024), đường dây này được xác định đã tổ chức đánh bạc và đánh bạc với số tiền khoảng 300 tỉ đồng.

P.V

Toàn quân quán triệt nghiêm Chiến lược bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới

Sáng 26.12, tại Hà Nội, Quân ủy Trung ương, Bộ Quốc phòng tổ chức Hội nghị Quân chính toàn quân đánh giá kết quả lãnh đạo, chỉ đạo thực hiện nhiệm vụ quân sự, quốc phòng năm 2024 và triển khai nhiệm vụ quân sự, quốc phòng năm 2025. Chủ tịch nước Lương Cường dự và chỉ đạo Hội nghị.

Phát biểu tại Hội nghị, Chủ tịch nước Lương Cường đánh giá Quân ủy Trung ương, Bộ Quốc phòng đã thực hiện tốt chức năng tham mưu chiến lược với Đảng, Nhà nước về quân sự, quốc phòng, bảo vệ Tổ quốc. Tham mưu, chỉ đạo chặt chẽ, triển khai đồng bộ chương trình, kế hoạch thực hiện Nghị quyết Trung ương 8 khóa XIII về Chiến lược bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới. Toàn quân tiếp tục giữ vững và phát huy tốt vai trò nòng cốt trong xây dựng nền quốc phòng toàn dân, thế trận quốc phòng toàn dân gắn với thế trận an ninh nhân dân và cùng cố "thế trận lòng dân" vững chắc...

Chủ tịch nước Lương Cường phát biểu chỉ đạo Hội nghị **Ảnh: TTXVN**

Nhất trí về cơ bản với các phương hướng nhiệm vụ, giải pháp được đề ra, Chủ tịch nước đề nghị Quân ủy Trung ương, Bộ Quốc phòng tiếp tục quán triệt sâu sắc nhiệm vụ, thực hiện tốt chức năng tham mưu chiến lược với Đảng, Nhà nước về quân sự, quốc phòng; chủ động, nhạy bén, nâng cao năng lực nghiên cứu, dự báo, có đối sách xử lý linh hoạt, hiệu quả các tình huống, không để bị động, bất ngờ, giữ vững môi trường hòa bình, ổn định để xây dựng, phát triển đất nước. Chủ tịch nước yêu cầu toàn quân quán triệt, thực hiện nghiêm túc đường lối quốc phòng toàn dân, chiến tranh nhân dân, bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới, dựa vào dân, "dân là gốc". Phối hợp triển khai cụ thể các giải pháp xây dựng, cùng cố nền quốc phòng toàn dân, "thế trận lòng dân", phòng thủ quân khu, khu vực phòng thủ các cấp vững chắc. Đồng thời thực hiện tốt chủ trương kết hợp quốc phòng với kinh tế, kinh tế với quốc phòng; nghiên cứu, điều chỉnh bố trí chiến lược phù hợp với điều chỉnh tổ chức Quân đội trong tình hình mới.

Cùng với đó, Chủ tịch nước nhấn mạnh yêu cầu tập trung nâng cao chất lượng tổng hợp, sức mạnh chiến đấu của Quân đội; duy trì nghiêm chế độ sẵn sàng chiến đấu, bảo vệ vững chắc vùng trời, vùng biển, biên giới, nội địa, không gian mạng. Cùng với đó, phối hợp với các lực lượng giữ vững an ninh trật tự trên địa bàn cả nước; thực hiện tốt nhiệm vụ phòng thủ dân sự, chủ động ứng phó hiệu quả với các thách thức an ninh phi truyền thống. Các bên liên quan tích cực nghiên cứu, phát triển nghệ thuật quân sự, tác chiến ứng phó hiệu quả với các loại hình chiến tranh công nghệ cao; đổi mới, nâng cao chất lượng huấn luyện, đào tạo, diễn tập, đáp ứng điều kiện tác chiến mới.

P.V

Thành phố Hạ Long thúc đẩy kinh tế di sản

Thành phố Hạ Long phối hợp với Viện Kinh tế (Viện Hàn lâm Khoa học Xã hội Việt Nam) vừa tổ chức Hội thảo khoa học với chủ đề: "Thúc đẩy kinh tế xanh, kinh tế số, kinh tế di sản của thành phố Hạ Long trong kỷ nguyên vươn mình của dân tộc".

Ông Vũ Quyết Tiến, Bí thư Thành ủy thông tin, thành phố Hạ Long là vùng đất giàu giá trị di sản và văn hóa, sở hữu kỳ quan thiên nhiên thế giới vịnh Hạ Long và trên 95 di tích lịch sử văn hóa khác. Việc chuyển đổi sang kinh tế xanh, chuyển đổi số, kinh tế di sản đang trở thành xu thế tất yếu, khách quan và là mục tiêu hướng tới của nhiều quốc gia, địa phương trên thế giới nhằm phát triển thịnh vượng về kinh tế, bền vững về môi trường và bảo đảm an toàn công bằng về xã hội. Bí thư Thành ủy Hạ Long khẳng định để vươn mình thành công và bắt kịp xu thế phát triển của thế giới, rất cần sự thống nhất về tư duy, nhận thức, bồi đắp về niềm tin; sáng tỏ về tầm nhìn chiến lược và nỗ lực hành động của các cấp, ngành, cán bộ, đảng viên, cộng đồng doanh nghiệp và các tầng lớp nhân dân. Thúc đẩy mạnh mẽ phát triển kinh tế xanh, kinh tế số, kinh tế di sản sẽ là động cơ, động lực dẫn dắt nền kinh tế thành phố bứt phá trong giai đoạn tới, trở thành hình mẫu phát triển tiên phong, tiêu biểu của tỉnh và đất nước.

Theo GS.TS Nguyễn Văn Kim, Phó Chủ tịch Hội đồng Di sản văn hóa quốc gia, thành phố Hạ Long nên sớm có chương trình khảo sát, nghiên cứu để nhận diện sâu, đánh giá tổng thể, toàn diện hơn về sự phân bố, trữ lượng, tiềm năng, giá trị văn hóa của di sản thiên nhiên thế giới vịnh Hạ Long; các loại hình di sản trên địa bàn thành phố để có kế hoạch bảo tồn, chuyển hóa thành nguồn lực, nguồn tài nguyên, giá trị tương hỗ cho di sản thiên nhiên vịnh Hạ Long. Mục tiêu căn bản là không ngừng tạo ra các giá trị mới cho sự phát triển của kinh tế di sản, đồng thời tạo động lực cho sự phát triển kinh tế - xã hội của thành phố Hạ Long…

PGS.TS Trần Đình Thiên, nguyên Viện trưởng Viện Kinh tế Việt Nam cho rằng: Trước những thách thức trong việc bảo tồn, phát triển di sản vịnh Hạ Long hiện rất cần sự vào cuộc mạnh mẽ, quyết liệt của chính quyền, các cấp, ngành và người dân trong việc phối hợp quản lý, bảo tồn, phát huy hiệu quả các giá trị của di sản vịnh Hạ Long một cách bền vững.

B.H

Vận động đưa tranh Đông Hồ được công nhận di sản văn hóa phi vật thể thế giới

Chủ tịch UBND tỉnh Bắc Ninh Vương Quốc Tuấn vừa chỉ đạo các đơn vị liên quan đẩy mạnh quảng bá tranh dân gian Đông Hồ, nhằm vận động đưa "Nghề làm tranh dân gian Đông Hồ" vào Danh sách Di sản văn hóa phi vật thể cần bảo vệ khẩn cấp trong năm 2025.

Tại văn bản số 5058/UBND-NV ngày 24.12, Chủ tịch UBND tỉnh Bắc Ninh khẳng định, để tiếp tục đẩy mạnh quảng bá tranh dân gian Đông Hồ tới bạn bè quốc tế, Sở VHTTDL cần cung cấp tranh dân gian Đông Hồ, trang phục Quan họ truyền thống… để trưng bày tại không gian văn hóa Bắc Ninh thuộc trụ sở các cơ quan đại diện ngoại giao Việt Nam ở nước ngoài theo đề xuất của Bộ Ngoại giao. Đồng thời, Sở cung cấp tranh dân gian Đông Hồ tới Văn phòng Trung ương Đảng, Văn phòng Chủ tịch nước, Văn phòng Chính phủ, Văn phòng Quốc hội và Bộ Ngoại giao để làm quà tặng đối ngoại phục vụ các hoạt động tiếp và làm việc với khách quốc tế của lãnh đạo Đảng, Nhà nước; nghiên cứu đề xuất hình thức quà tặng mới từ tranh dân gian Đông Hồ như: Catalogue, album kèm thuyết minh giới thiệu bằng các ngôn ngữ, sản phẩm tranh dân gian Đông Hồ kiểu mới.

Chủ tịch UBND tỉnh Bắc Ninh cũng chỉ đạo Văn phòng UBND tỉnh kết nối, phối hợp với Bộ Ngoại giao tổng hợp nhu cầu, đề xuất của các cơ quan đại diện Việt Nam tại nước ngoài trong việc xây dựng không gian văn hóa Bắc Ninh để trưng bày, giới thiệu tranh dân gian Đông Hồ, trang phục Quan họ truyền thống… gửi Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch triển khai.

Năm 2013, nghề làm tranh dân gian Đông Hồ được công nhận là Di sản văn hóa phi vật thể quốc gia. Năm 2017, nghề tranh Đông Hồ bắt đầu được lập hồ sơ quốc gia đề nghị UNESCO đưa vào danh sách các Di sản văn hóa phi vật thể cần bảo vệ khẩn cấp. Tháng 3.2020, Việt Nam đệ trình UNESCO hồ sơ "Nghề làm tranh dân gian Đông Hồ" để được xem xét ghi vào Danh sách Di sản văn hóa phi vật thể cần được bảo vệ khẩn cấp.

Tỉnh Bắc Ninh đã khánh thành Trung tâm Bảo tồn tranh dân gian Đông Hồ vào đầu năm 2023. Thông qua các hiện vật, hình ảnh, sơ đồ, câu trích tại Trung tâm, người xem có thể nắm được gốc tích của một nghề truyền thống nổi tiếng.

L.S

VIẾT TIẾP BÀI *SAO LẠI LÀ "THẢ RÔNG"?,* VỀ PHÁT NGÔN CỦA GIÁM ĐỐC SỞ GTVT HÀ NỘI:

Thấy sai, thì nói lời xin lỗi

● **BẢO ANH - P.V**

Sau bài *Sao lại là "thả rông"?* trên *Văn Hóa* (số 4131, ra ngày 23.12) trên chuyên mục "Văn hóa & Suy ngẫm" của tác giả Duy Phong, Tòa soạn đã nhận được ý kiến của nhiều chuyên gia, nhà nghiên cứu, nhà văn..., trong đó đề nghị Giám đốc Sở GTVT TP Hà Nội cần lên tiếng phản hồi xung quanh cái gọi là "lỡ lời" của mình.

"Phát ngôn như thế thì cần phải sửa, xin lỗi"

Dù trong bối cảnh nào đi nữa thì một người lãnh đạo tầm cấp ngành của TP Hà Nội mà lại dùng từ "thả rông" phương tiện như ám chỉ đây là nguyên nhân dẫn đến ùn tắc giao thông dai dẳng ở Thủ đô là điều rất khó chấp nhận. Văn hóa phát ngôn của lãnh đạo đòi hỏi phải có chuẩn mực, đúng đắn, bởi khi anh nói ra tức là anh đang truyền đi một thông điệp nào đó tới người dân.

Nếu không có sự chuẩn mực, trình độ trong phát ngôn thì sẽ gây ra nhiều nguy hại, như người dân hiểu sai rồi làm sai; như phát ngôn thiếu sự tinh tế, chọn lọc sẽ khiến người dân, dư luận bức xúc, thậm chí là coi thường người dân. Ở trong hoàn cảnh cụ thể, do ùn tắc giao thông kéo dài vì phương tiện tăng quá nhanh mà anh dùng từ "chúng ta "thả rông" phương tiện", chứng tỏ trong quản lý của ngành mình, anh đang tỏ ra bất lực; từ ngữ thì khiếm nhã, thậm chí là xúc phạm. Tôi muốn nhắc lại ở đây một vấn đề, đó là: Ngôn ngữ là một chỉ dấu quan trọng của văn hóa. Các cụ ta đã dạy, "học ăn, học nói, học gói, học mở". Ăn nói là dấu hiệu rất quan trọng của văn hóa. Vì thế, đã là người lãnh đạo, ăn nói hay nói bằng ngôn ngữ thời thượng hiện nay là phát ngôn thì phải hết sức chuẩn mực, đúng đắn, thể hiện cho được văn hóa phát ngôn. Muốn như thế thì lãnh đạo cũng phải học.

Cái gọi là "thả rông" phương tiện như anh ta phát ngôn, dù trong bối cảnh nào cũng không phù hợp, nó phản cảm, cần phải sửa và xin lỗi.

(Nhà nghiên cứu lịch sử DƯƠNG TRUNG QUỐC)

"Thấy mình sai thì nói lời xin lỗi, mong được cảm thông"

Vừa qua, ý kiến của ông Giám đốc Sở GTVT Hà Nội trong một hội nghị đã gây ra những ồn ào trên truyền thông và mạng xã hội. Tôi không được nghe trong văn cảnh, trong tư tưởng của ông nhưng qua báo chí thì thấy thế này: Ông nói đúng một thực trạng, nói đúng cả những bất cập khi nhà chức trách chưa có đủ giải pháp hạn chế phương tiện cá nhân nên gây ra tình trạng ùn tắc thường xuyên. Nói cho công bằng, riêng ngành GTVT Hà Nội có giỏi như Tề Thiên Đại Thánh cũng không lo được vì đây là vấn đề lớn không chỉ của Sở GTVT, không chỉ của Hà Nội mà cần xử lý đồng bộ ở tầm vĩ mô. Khi phương tiện công cộng đủ và thuận lợi, người dân sẽ tự nguyện từ bỏ phương tiện cá nhân. Nhưng đó là lý thuyết vì tôi chưa thấy ở nơi nào có điều đó, nhất là ở những thành phố "đông đặc" dân vì phương tiện cá nhân không chỉ là phương tiện đi lại mà còn là công cụ mưu sinh.

Người ta ồn ào vì cách dùng từ của ông chưa chuẩn. Đành rằng làm công chức, quan chức, chính khách phải luôn chuẩn chỉ từ ăn mặc, hành vi, phát ngôn... Nhưng đó là mong muốn. Các vị ấy cũng là người. Vậy thì cũng có lúc sơ sẩy. Tôi nhớ có vị có tiếng tăm đã "mắng dân" rồi khi bị phản ứng còn tìm cách "mắng tiếp" bằng cách bóng gió. Đó là thái độ rất sai. Còn ông Giám đốc Sở GTVT nói một từ "không nhã" lắm trong văn cảnh ấy tuy không đẹp nhưng cũng không nên suy diễn nhiều. Các cụ dạy rồi "nói đi thì nhẹ, nói lại thì nặng", nếu ông biết đến phản ứng của cộng đồng, thấy mình sai thì nói lời xin lỗi, mong được cảm thông. Tôi cũng đã có những lần lỡ lời, phải xin lỗi vì mình trót dại. Chuyện ấy cũng thường xảy ra và người ta dễ thể tất cho nhau.

(PGS.TS PHẠM QUANG LONG, nguyên Giám đốc Sở VHTT Hà Nội)

> *Tôi nghĩ ông Giám đốc Sở GTVT này muốn chơi chữ để thể hiện quyền lực của mình. "Thả rông" dùng trong trường hợp này thể hiện năng lực văn hóa và năng lực ứng xử kém của ông Giám đốc. Vừa coi thường người dân trong một vấn đề cụ thể là sử dụng phương tiện giao thông, vừa vượt trên phép tắc thể chế trong những quy định hiện hành của pháp luật cho phép người dân được sử dụng phương tiện tham gia giao thông một cách hợp pháp…*
>
> **(Nhà văn PHẠM NGỌC TIẾN)**

"Lỡ lời cũng là một kinh nghiệm sâu sắc"

Phát biểu trước một hội nghị, khi đã ở cương vị một Giám đốc Sở, ngành thì cần phải suy nghĩ trước sau. Nghĩ nhiều lần mới nói một lần. Tôi cho rằng có những phản ứng trước phát ngôn của ông Giám đốc Sở GTVT Hà Nội với những ngôn từ như thế cũng là lẽ bình thường. Bởi đó có thể xem là ngôn từ "ngoài đường", nói vui ở quán xá chứ không phải trong công sở, nhất là với một lãnh đạo phát biểu tại một hội nghị. Đó là sự nhầm lẫn không nhỏ trong môi trường sử dụng ngôn ngữ, thiếu sót của vị Giám đốc này. Chưa kể, về mặt ngữ nghĩa tiếng Việt, "thả rông" cũng chỉ phù hợp lối nói đùa cợt, chớt nhả.

Gắn với văn hóa ứng xử, tôi thấy có hai nguyên nhân. Thứ nhất, Giám đốc Sở này chưa hiểu đầy đủ về nguyên tắc ứng xử trong một cuộc họp mang tính chất nghiêm túc, cần cân nhắc phát ngôn một cách chuẩn mực, chính xác. Thứ hai, nặng hơn thì có vẻ là vị lãnh đạo này đã xem thường những người dự họp, dẫn đến việc sử dụng ngôn ngữ như vậy. Tôi nói những điều này cũng một phần từ kinh nghiệm trong nhiều năm làm công tác quản lý ngành ở địa phương. Trong công tác lãnh đạo, điều hành thì tác phong, lề lối cũng như ngôn từ, phát biểu của người đứng đầu rất quan trọng. Quản lý, điều hành thì đương nhiên ngôn từ phải chính xác, khoa học, không nói nước đôi, đa nghĩa. Mệnh lệnh, chỉ đạo thì phải đúng là mệnh lệnh, chỉ đạo; đề ra giải pháp thì đó phải đúng là giải pháp, không thể chung chung, tạo "đất" cho người ta suy diễn.

Có ý kiến cũng nhìn nhận, có thể Giám đốc Sở GTVT đã lỡ lời. Tôi cho rằng, lỡ lời cũng là một kinh nghiệm sâu sắc cần đúc rút. Nghiêm túc, chuẩn mực, khoa học chính là điều tạo nên thương hiệu, phong cách của người lãnh đạo.

(TS TRẦN HỮU SƠN, nguyên Giám đốc Sở VHTTDL tỉnh Lào Cai)

"Cách dùng từ thiếu cân nhắc của ông Giám đốc Sở đã gây nên sự hiểu lầm"

Bản thân chữ "rông" hay "rong", đã có nghĩa là *ở tình trạng buông thả, không bị ràng buộc, có thể đi lung tung khắp nơi*. Bởi thế, hầu như mọi người Việt Nam nói tiếng mẹ đẻ đều hiểu chính xác từ "thả rông" có nghĩa là *thả cho muốn đi đâu thì đi,* trái nghĩa với "nhốt" (giữ ở trong chuồng, cũi, không cho tự do đi lại, hoạt động). Tất cả các cuốn từ điển tiếng Việt tôi có trong tay xuất bản từ trước 1945 đến nay (ở cả hai miền Nam, Bắc), như *Việt Nam tự điển* (Hội Khai trí Tiến đức); *Việt Nam tự điển* (Lê Văn Đức); *Việt Nam tân tự điển* (Thanh Nghị); *Từ điển tiếng Việt* (Hoàng Phê chủ biên) đều thống nhất giảng "rông" "thả rông" với nghĩa như trên, và lấy ví dụ: *Chó chạy rông, Trâu bò thả rông, Lợn thả rông/ rong; Gà thả rông,...* Tóm lại đây là một từ thường dùng cho các con vật nuôi vốn phải được quản lý, nuôi nhốt nhưng lại thả cho tự do muốn đi đâu thì đi, và dĩ nhiên đi kèm theo đó là sự phá phách, quấy nhiễu của chúng.

Tuy nhiên, trong thực tế thì từ "thả rông" còn được dùng trong ngoặc kép với nghĩa ẩn dụ, chỉ phụ nữ không mặc áo ngực; nghĩa là bộ ngực của phái đẹp không bị ràng buộc, nai nịt bởi bất cứ thứ gì, mà để trong tình trạng "thả phóng", "tự

Ảnh minh họa

do". Ví dụ *"Thả rông" giúp ngực săn chắc hơn?* (Báo Thanh Niên), *Lại rộ trào lưu thắt đáy lưng ong, "thả rông" ngực* (Người Lao động), *Phụ nữ "thả rông", không tốt cho ngực* (Tiền Phong),...Thậm chí bài *Phụ nữ Pháp được bảo vệ quyền thả rông ngực ở nơi công cộng (Dân trí),* không đưa từ này vào "nháy nháy". Như vậy, từ "thả rông" ở đây không còn mang nghĩa "thả cho muốn đi đâu thì đi" nữa, mà đã được dùng với nghĩa ẩn dụ, liên tưởng tới sự tự do, phóng túng, không bị ràng buộc bởi bất cứ thứ gì.

Trở lại với câu nói của ông Nguyễn Phi Thường, Giám đốc Sở GTVT Hà Nội: "*… Mỗi năm thành phố tăng hàng trăm nghìn phương tiện giao thông, chúng ta cứ thả rông như thế này thì không thể nào xử lý được ùn tắc giao thông*". Có lẽ từ "thả rông" này cũng được ông dùng với nghĩa ẩn dụ. Nghĩa là thành phố đã không có những chính sách quản lý, hay hạn chế phương tiện giao thông, mà để phát triển một cách hoàn toàn tự do. Theo đây, căn cứ vào câu chữ đoạn trích dẫn, theo tôi, cái mà ông Giám đốc gọi là "thả rông" là ám chỉ sự tự do phát triển, gia tăng các "phương tiện giao thông", chứ không phải nói đến việc "thả rông" người điều khiển phương tiện.

Tuy nhiên, do "thả rông" là một từ vốn dùng để chỉ tình trạng tự do, không được quản lý, nuôi nhốt của vật nuôi, nên khi muốn dùng với một nghĩa khác, thì trong văn viết người ta thường để trong ngoặc kép để lưu ý độc giả nghĩa ẩn dụ của từ. Trong khi với lời phát biểu thì không thể hiện được điều đó. Bởi vậy, cách dùng từ thiếu cân nhắc của ông Giám đốc Sở đã gây nên sự hiểu lầm, chứ không hẳn là ông có ý xem thường dân chúng.

(Nhà nghiên cứu Ngôn ngữ HOÀNG TUẤN CÔNG)

"Cần cân nhắc ngôn ngữ phát biểu"

Cách thức phát ngôn của một chính khách trước cộng đồng không chỉ phản ánh hình ảnh thương hiệu cá nhân của người phát ngôn mà còn là hình ảnh đại diện cho tổ chức, cơ quan mà họ đang đại diện. Vì vậy, trong các không gian chia sẻ chính thức với báo chí và công chúng, cần cân nhắc ngôn ngữ phát biểu mang tính hành chính hơn, không thể sử dụng các thuật ngữ, tiếng lóng hoặc ngôn ngữ nói vì có thể thể hiện thái độ thiếu nghiêm túc, thiếu chuyên nghiệp của người đại diện cho một tổ chức…

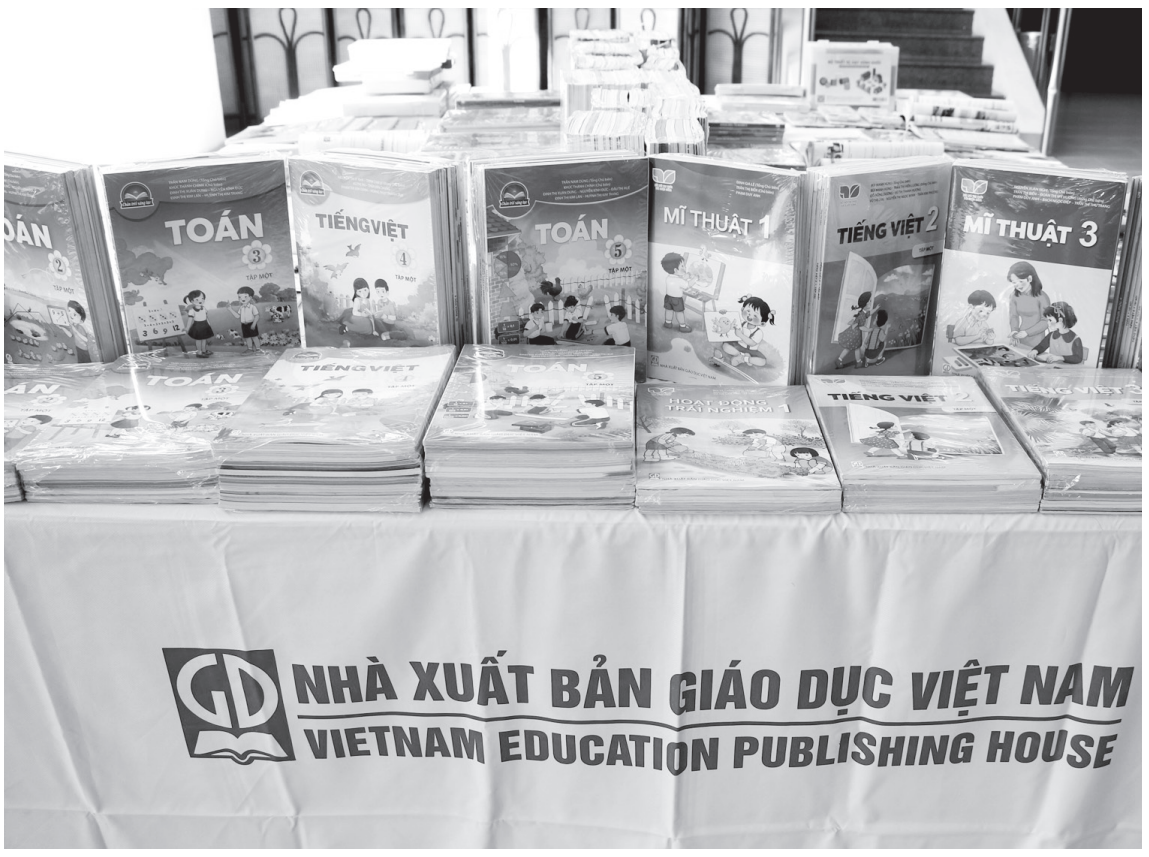
Sử dụng ngôn ngữ trang trọng, đơn nghĩa, truyền tải thông điệp rõ ràng, hướng đến xây dựng sự đồng thuận thay vì tranh cãi. Đó cũng là cách mà lãnh đạo sẽ tạo nên một không gian lành mạnh, đồng thời khuyến khích những ý kiến phản hồi lại từ cộng đồng dựa trên sự tôn trọng và trách nhiệm.

(PGS.TS TRẦN THÀNH NAM, Phó Hiệu trưởng Trường Đại học Giáo dục - ĐHQGHN)

Biên soạn sách giáo khoa với hành trình khó khăn và ý nghĩa

● **Bài, ảnh: THÙY TRANG**

Quá trình biên soạn sách giáo khoa (SGK) theo Chương trình giáo dục phổ thông 2018 của NXB Giáo dục Việt Nam là một hành trình dài đầy thử thách nhưng cũng vô cùng ý nghĩa. Dưới sự chỉ đạo của các nhà khoa học, giáo viên, và các chuyên gia trong lĩnh vực giáo dục, các bộ SGK mới đã được ra đời với mục tiêu không chỉ truyền đạt kiến thức mà còn phát triển năng lực học sinh một cách toàn diện.

Trưng bày các bộ SGK của NXB Giáo dục Việt Nam

Theo ông Nguyễn Tiến Thanh, Chủ tịch Hội đồng thành viên, Tổng Giám đốc NXB Giáo dục Việt Nam, trong những năm gần đây, khi thực hiện nhiệm vụ đổi mới SGK theo Chương trình giáo dục phổ thông 2018, NXB đã vinh dự được sự hợp tác của gần một ngàn nhà giáo, nhà khoa học. Nhờ vào sự nỗ lực không ngừng, tâm huyết và tài năng của đội ngũ tác giả, cùng sự hỗ trợ của cán bộ, nhân viên NXB Giáo dục Việt Nam và các đơn vị thành viên, các bộ SGK theo Chương trình 2018 đã được hoàn thành, đưa vào sử dụng tại các cơ sở giáo dục. Chất lượng các bộ sách không chỉ được khẳng định qua các vòng thẩm định chặt chẽ, mà còn thể hiện rõ rệt qua tỷ lệ các cơ sở giáo dục trên toàn quốc lựa chọn sử dụng SGK của NXB Giáo dục Việt Nam.

Ông Phạm Quỳnh, Phó Tổng biên tập NXB Giáo dục Việt Nam, cho biết tính đến thời điểm này, về cơ bản đơn vị đã hoàn thành việc biên soạn hai bộ SGK theo Chương trình Giáo dục phổ thông 2018. Quá trình biên soạn trong 5 năm qua đối với NXB là một hành trình dài và đầy thử thách. Những khó khăn lớn nhất nằm ở việc xác định phương thức và quy trình thẩm định SGK, cũng như trong việc giới thiệu, tập huấn và phát hành sách đến với học sinh và giáo viên trên toàn quốc. Đồng thời, với sự đa dạng của các bộ SGK, các yêu cầu về việc biên soạn sao cho đáp ứng được chương trình giáo dục tổng thể từ lớp 1 đến lớp 12 là một thử thách vô cùng lớn.

Trong suốt hành trình này, NXB Giáo dục Việt Nam luôn nhận được sự đồng hành và hỗ trợ theo tinh thần "đồng cam cộng khổ" từ các Tổng chủ biên, Chủ biên, tác giả và các nhà khoa học. Họ đã cùng nhau vượt qua không ít thử thách trong công việc. Những tác giả của các bộ sách đã miệt mài làm việc, có khi thức khuya, thậm chí nghỉ lại tại NXB để kịp tiến độ thẩm định. Có những lúc các tác giả phải quên đi cả nỗi đau bệnh tật, vẫn cố gắng trao đổi với Hội đồng thẩm định để hoàn chỉnh bản thảo. Hành trình ấy còn chứng kiến những chuyến đi xa xôi, khi các tác giả sẵn sàng vượt hàng trăm cây số đến các huyện, xã hẻo lánh, mang những trang sách mới đến với giáo viên, cán bộ quản lý giáo dục, giúp họ hiểu rõ và áp dụng hiệu quả SGK vào giảng dạy.

Ngoài ra, NXB Giáo dục Việt Nam cũng đã tổ chức nhiều đợt giới thiệu và tập huấn SGK cho giáo viên, cán bộ quản lý giáo dục. Dù việc thay đổi phương pháp giảng dạy ban đầu gặp phải một số khó khăn, nhưng nhờ vào sự tham gia tích cực của các giáo viên và các đợt tập huấn bài bản, công tác triển khai và sử dụng SGK đã dần trở nên thuận lợi hơn. Giáo viên, sau khi được hướng dẫn cụ thể, đã có thể sử dụng bộ SGK mới hiệu quả, áp dụng phương pháp giảng dạy tích cực, đồng thời giúp học sinh khai thác, vận dụng kiến thức một cách sáng tạo. "Chúng tôi cũng cảm kích trước sự nhiệt huyết, say mê, thận trọng lựa chọn từng con chữ, từng hình ảnh tác giả đưa vào những trang SGK, với mong muốn đem đến cho các em học sinh bài học hay nhất, ý nghĩa nhất", ông Quỳnh bày tỏ.

Chương trình giáo dục phổ thông 2018 là một bước đột phá trong việc thay đổi cách tiếp cận trong giảng dạy và học tập. Đây là một chương trình giáo dục có tính hệ thống, tổng thể và xuyên suốt từ lớp 1 đến lớp 12. Mục tiêu lớn của Chương trình 2018 là phát triển năng lực học sinh, giúp các em không chỉ nắm vững kiến thức mà còn hình thành các kỹ năng quan trọng cho cuộc sống. Vì vậy, việc biên soạn SGK không chỉ dừng lại ở việc cung cấp kiến thức thuần túy mà còn phải kết hợp với các yếu tố phát triển năng lực, kỹ năng sống, khả năng giải quyết vấn đề và tư duy sáng tạo.

Ông Hồ Ngọc Khải, Tổng Chủ biên SGK Âm nhạc trong Bộ sách *Chân trời sáng tạo* từ lớp 1 đến lớp 12, chia sẻ rằng quá trình biên soạn SGK mang lại cho ông và các tác giả nhiều bài học quý giá, đặc biệt là về tính khoa học, tinh thần đoàn kết, sự tử tế và cống hiến. Theo ông Khải, sự thay đổi lớn nhất trong chương trình âm nhạc của Chương trình giáo dục phổ thông 2018 là việc mở rộng từ lớp 1 đến lớp 12, trước đây chỉ áp dụng cho học sinh từ lớp 1 đến lớp 9. Sự thay đổi này yêu cầu đội ngũ biên soạn phải làm việc chăm chỉ hơn, nghiên cứu kỹ lưỡng các chương trình âm nhạc quốc tế để áp dụng vào chương trình giáo dục Việt Nam một cách hợp lý và thực tế. Về phương pháp giảng dạy, ông Khải cho biết, chương trình âm nhạc chủ yếu tập trung vào thực hành và kỹ năng hơn là lý thuyết. Nhóm biên soạn chỉ lồng ghép kiến thức vừa đủ, với mục tiêu giúp học sinh cảm nhận và khai thác lý thuyết từ thực hành, thay vì truyền đạt các khái niệm quá sâu…

Với mục tiêu rõ ràng là phát triển năng lực học sinh, các bộ SGK mới của NXB Giáo dục Việt Nam không chỉ cung cấp kiến thức nền tảng mà còn khuyến khích học sinh phát triển các phẩm chất cá nhân, kỹ năng sống và khả năng giải quyết vấn đề. Việc áp dụng kiến thức vào thực tế, sự tích hợp các yếu tố thực hành vào SGK là minh chứng rõ ràng cho sự đổi mới này. Nói cách khác, các bộ SGK của NXB Giáo dục Việt Nam không chỉ đáp ứng yêu cầu của Chương trình 2018 mà còn đi đúng hướng với xu thế giáo dục toàn cầu, khi mà học sinh không chỉ cần kiến thức mà còn cần khả năng vận dụng và phát triển các kỹ năng cần thiết trong thế kỷ 21. ■

Ngành Du lịch đang đứng trước những cơ hội lịch sử

● NGUYỄN ANH

Ngày 26.12 tại Hà Nội, diễn ra Hội nghị Tổng kết công tác năm 2024 và triển khai nhiệm vụ năm 2025 của Cục Du lịch Quốc gia Việt Nam. Thứ trưởng Bộ VHTTDL Hồ An Phong và Cục trưởng Cục Du lịch Quốc gia Việt Nam Nguyễn Trùng Khánh chủ trì Hội nghị. Tham dự Hội nghị có lãnh đạo, cán bộ, công chức, viên chức các phòng, đơn vị trực thuộc Cục Du lịch Quốc gia Việt Nam.

Toàn cảnh Hội nghị

Thứ trưởng Hồ An Phong phát biểu tại Hội nghị

Khách du lịch quốc tế tăng gần 40%

Phát biểu tại Hội nghị, Cục trưởng Cục Du lịch Quốc gia Việt Nam Nguyễn Trùng Khánh cho biết: "Năm vừa qua, mặc dù còn nhiều khó khăn, thách thức nhưng ngành Du lịch vẫn hoàn thành tốt các nhiệm vụ được giao, đạt được các chỉ số quan trọng, đóng góp vào sự tăng trưởng của nền kinh tế. Hội nghị được tổ chức nhằm làm rõ hơn những thuận lợi và khó khăn của ngành Du lịch, đánh giá lại những nhiệm vụ đã thực hiện năm 2024 và đưa ra giải pháp để thực hiện các nhiệm vụ năm 2025 hiệu quả cao hơn, quảng bá tốt hơn hình ảnh quốc gia ra thế giới, đóng góp nhiều hơn cho ngành VHTTDL và nền kinh tế, tạo động lực phát triển các ngành khác và tạo nhiều việc làm cho xã hội".

Với phương châm hành động "tăng tốc, sáng tạo, về đích" và tinh thần "3 quyết tâm, 4 chủ động, 5 hiệu quả", Cục Du lịch Quốc gia Việt Nam đã chủ động tham mưu nhiều giải pháp, triển khai thực hiện nhiều nhiệm vụ quan trọng nhằm thúc đẩy phát triển du lịch và đạt được những kết quả quan trọng trong năm 2024.

Thay mặt lãnh đạo Cục Du lịch Quốc gia Việt Nam báo cáo tình hình thực hiện nhiệm vụ công tác năm 2024 và triển khai phương hướng, nhiệm vụ năm 2025, Phó Cục trưởng Cục Du lịch Quốc gia Việt Nam Hà Văn Siêu cho biết: "Năm vừa qua, du lịch đã tăng trưởng ấn tượng, trở thành điểm sáng trong tổng thể phát triển kinh tế - xã hội đất nước". Năm 2024 khách du lịch quốc tế đến Việt Nam ước đạt 17,5 triệu lượt (tăng 38,9% so với năm 2023). Tổng lượng khách du lịch nội địa năm 2024 ước đạt 110 triệu lượt (tăng 1,6% so với năm 2023). Tổng thu từ khách du lịch năm 2024 ước đạt khoảng 840.000 tỉ đồng (tăng 23,8% so với năm 2023).

Bám sát chỉ đạo của Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ, căn cứ tình hình thực tiễn, Cục Du lịch Quốc gia Việt Nam đã chủ động nghiên cứu, tham mưu đúng, trúng và kịp thời cho lãnh đạo Bộ trong triển khai các nhiệm vụ trọng tâm, các nhiệm vụ chính trị thường xuyên cũng như nhiệm vụ đột xuất đảm bảo chất lượng và đúng tiến độ theo Kế hoạch công tác năm 2024. Công tác xây dựng thể chế, chính sách phát triển du lịch tiếp tục được chú trọng. Cục Du lịch Quốc gia Việt Nam đã hoàn thành 5 nhiệm vụ do Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ giao. Cục Du lịch Quốc gia Việt Nam đã hoàn thành 2/3 nhiệm vụ cam kết với Bộ trưởng. Hoàn thành các nhiệm vụ theo Kế hoạch công tác năm 2024…

Trong năm 2024, hoạt động du lịch trên phạm vi cả nước tiếp tục duy trì được đà phục hồi và tăng tốc phát triển. Số lượng khách du lịch nội địa duy trì tốc độ phát triển; số lượng khách quốc tế tăng cao ở nhiều điểm đến. Tuy nhiên có thể thấy, sự phối hợp liên ngành, liên vùng trong phát triển du lịch còn thiếu đồng bộ, chưa đáp ứng yêu cầu phát triển. Hạ tầng giao thông kết nối đến các khu, điểm du lịch chưa đồng bộ. Sản phẩm du lịch chưa thực sự hấp dẫn và chưa tạo được sự khác biệt, khả năng cạnh tranh chưa cao, dịch vụ du lịch, cơ sở hạ tầng du lịch còn bất cập. Số lượng, chất lượng nguồn nhân lực hoạt động trong lĩnh vực du lịch - dịch vụ - thương mại, nhất là về trình độ ngoại ngữ và tính chuyên nghiệp còn hạn chế, đặc biệt là sau dịch bệnh Covid-19.

Đón bắt thời cơ phát triển trong kỷ nguyên vươn mình của dân tộc

"Ngành Du lịch đang đứng trước những cơ hội lịch sử xuất phát từ sự quan tâm của cả hệ thống chính trị và toàn xã hội về vai trò động lực của Du lịch trong nền kinh tế; thị trường khách du lịch quốc tế còn nhiều dư địa tăng trưởng trong điều kiện đã có các chính sách thuận lợi về thị thực và xuất nhập cảnh", ông Hà Văn Siêu nói.

Bên cạnh đó, Việt Nam có nhiều tiềm năng để có thể đáp ứng các xu hướng du lịch mới của toàn cầu: Du lịch bền vững, có trách nhiệm với môi trường và xã hội; du khách lựa chọn điểm đến ít đông đúc hơn; chuyển đổi từ "tham quan" sang "trải nghiệm"; du lịch chăm sóc sức khỏe; du lịch gia đình đa thế hệ; du lịch nhờ AI thiết kế lịch trình… Những xu hướng này sẽ mở ra hướng phát triển bền vững cho du lịch Việt Nam, vừa khai thác hiệu quả tiềm năng sẵn có vừa đáp ứng tốt hơn nhu cầu của du khách trong bối cảnh toàn cầu hóa và số hóa mạnh mẽ như hiện nay. Bởi vậy, ngành Du lịch đặt ra những mục tiêu đầy tham vọng: Năm 2025, đón 22-23 triệu lượt khách du lịch quốc tế; phục vụ 120-130 triệu lượt khách du lịch nội địa. Tổng thu từ khách du lịch đạt khoảng 980.000 - 1.050.000 tỉ đồng.

Trong đó, toàn ngành sẽ tập trung vào các nhóm nhiệm vụ để đạt được những mục tiêu trên: Nhóm các nhiệm vụ xây dựng văn bản, đề án quản lý nhà nước; Nhóm các nhiệm vụ thực hiện Nghị quyết số 82/NQ-CP, Chỉ thị 08/CT-TTg, Công điện 06/CĐ-TTg; Nhóm các nhiệm vụ hội nghị, hội thảo; Nhóm các nhiệm vụ truyền thông, xúc tiến, quảng bá; Nhóm các nhiệm vụ thường xuyên theo kế hoạch công tác.

Phát biểu chỉ đạo tại Hội nghị, Thứ trưởng Hồ An Phong nhấn mạnh: "Vượt qua những khó khăn, thách thức, ngành Du lịch đã hoàn thành xuất sắc các nhiệm vụ đề ra, về đích với những kết quả rất tốt đẹp. Có thể khẳng định, ngành Du lịch tiếp tục là một trong những điểm sáng trong bức tranh kinh tế - xã hội, đóng góp vào sự phát triển vững mạnh của ngành VHTTDL và đất nước trong năm 2024".

Thứ trưởng Hồ An Phong cho rằng, một trong những điểm nhấn quan trọng của ngành Du lịch trong công tác xây dựng văn bản, đề án quản lý nhà nước năm 2024 đó là đã tham mưu Bộ VHTTDL trình Thủ tướng Chính phủ ban hành Chỉ thị số 08 ngày 23.2.2024 về phát triển du lịch toàn diện, nhanh và bền vững trong thời gian tới. Đây là một trong những định hướng rất quan trọng để đổi mới hoạt động quản lý nhà nước, đẩy mạnh xúc tiến du lịch trong thời gian tiếp theo.

Công tác quảng bá xúc tiến du lịch được Thứ trưởng Hồ An Phong đặc biệt đánh giá cao. Trong năm 2024, Thủ tướng Chính phủ Phạm Minh Chính đã tham dự 3 cuộc xúc tiến du lịch Việt Nam ở nước ngoài. Đây là thông điệp mạnh mẽ, thể hiện sự quan tâm của Chính phủ đối với các hoạt động du lịch, uy tín của ngành tăng lên, khẳng định tầm quan trọng của ngành đối với nền kinh tế đất nước. Bên cạnh đó, các cuộc xúc tiến du lịch ở trong và ngoài nước cũng ngày càng có nhiều doanh nghiệp tham gia, cho thấy vai trò dẫn dắt, định hướng của Cục Du lịch Quốc gia Việt Nam tăng lên, công tác xúc tiến hiệu quả cao hơn. Các cuộc quảng bá xúc tiến cũng gắn với các sản phẩm cụ thể như mở đường bay thẳng, giới thiệu sản phẩm du lịch mới, điểm đến mới…

Thứ trưởng Hồ An Phong đề nghị, thời gian tới Cục Du lịch Quốc gia Việt Nam cần tham mưu cấp có thẩm quyền tổng kết 8 năm thực hiện Nghị quyết số 08-NQ/TW của Bộ Chính trị về phát triển du lịch trở thành ngành kinh tế mũi nhọn, 7 năm thực hiện Luật Du lịch 2017. Tham mưu lãnh đạo Bộ VHTTDL trình Chính phủ để trình Quốc hội sửa đổi Luật Du lịch, xây dựng lại hệ thống các văn bản quy phạm pháp luật của ngành Du lịch để phù hợp với tình hình mới. Đồng thời tham mưu công tác hoạch định chính sách, quản lý nhà nước về du lịch trong thời gian tới.

Cục Du lịch Quốc gia Việt Nam cần tiếp tục đồng hành với các địa phương, nâng cao nhận thức về phát triển du lịch, tạo điều kiện thuận lợi nhất cho các địa phương phát triển du lịch vì hiện nay có rất nhiều địa phương muốn làm du lịch, thậm chí không làm gì khác hơn là làm du lịch. Nghiên cứu sâu các thị trường và đẩy mạnh hơn nữa công tác quảng bá, xúc tiến du lịch, đặc biệt là ở các thị trường quốc tế trọng điểm.

Thứ trưởng cũng đề nghị Cục Du lịch Quốc gia Việt Nam phối hợp chặt chẽ với các cơ quan đơn vị trong Bộ VHTTDL, với các ngành khác, tiếp tục phát huy những thành quả tích cực trong năm 2024, khắc phục những tồn tại hạn chế để đưa ngành Du lịch tăng tốc, phát triển trong thời gian tới. Thứ trưởng yêu cầu, cần có tầm nhìn rộng, phát huy tính chủ động, tăng cường ứng dụng khoa học kỹ thuật trong phát triển du lịch. Khẳng định ngành Du lịch phát triển bền vững sẽ đóng góp vào sự phát triển bền vững của đất nước, Thứ trưởng Hồ An Phong đề nghị ngành Du lịch đón bắt được thời cơ phát triển trong kỷ nguyên vươn mình của dân tộc. ■

CAO BẰNG:

Thực hiện hiệu quả Dự án 6

● **MINH HOÀNG**

Trong năm 2024, tỉnh Cao Bằng đã tập trung triển khai có hiệu quả Dự án 6 về "Bảo tồn, phát huy giá trị văn hóa truyền thống tốt đẹp của các dân tộc thiểu số gắn với phát triển du lịch". Bằng các công việc cụ thể, thiết thực phù hợp với tình hình thực tế của địa phương đã góp phần tạo ra những sản phẩm du lịch đặc trưng thu hút du khách.

Ngay từ đầu năm Sở VHTTDL Cao Bằng đã chỉ đạo các phòng chuyên môn, các đơn vị trực thuộc, UBND các huyện, thành phố tập trung xây dựng kế hoạch, lồng ghép nhiệm vụ thông tin, tuyên truyền triển khai thực hiện kế hoạch đảm bảo thực hiện hiệu quả dự án. Trong đó tập trung triển khai công tác bảo tồn, tôn tạo, phát huy các giá trị văn hóa gắn với phát triển du lịch bằng các nhiệm vụ cụ thể: Hỗ trợ chương trình tuyên truyền, quảng bá rộng rãi giá trị văn hóa truyền thống tiêu biểu của các dân tộc thiểu số; Chương trình quảng bá, xúc tiến du lịch các vùng đồng bào dân tộc thiểu số và miền núi kết hợp với nghiên cứu, khảo sát tiềm năng du lịch, lựa chọn xây dựng các sản phẩm du lịch đặc trưng cho các vùng đồng bào dân tộc thiểu số và miền núi; Tổ chức lớp tập huấn, bồi dưỡng chuyên môn, nghiệp vụ, truyền dạy văn hóa phi vật thể. Xây dựng CLB, đội sinh hoạt văn hóa dân gian tại các thôn vùng đồng bào dân tộc thiểu số và miền núi, vùng di dân tái định cư; Khảo sát, kiểm kê, sưu tầm, lưu giữ, trưng bày di sản văn hóa truyền thống của đồng bào dân tộc thiểu số; Bảo tồn lễ hội truyền thống tại các địa phương khai thác, xây dựng sản phẩm phục vụ phát triển du lịch; Hỗ trợ xây dựng tủ sách cộng đồng cho các xã vùng đồng bào dân tộc thiểu số...

CLB hát Then, đàn Tính, hát dân ca xóm Bản Pát, xã Cao Chương đi vào hoạt động góp phần triển khai hiệu quả Dự án 6 trên địa bàn huyện Trùng Khánh

Việc thực hiện hiệu quả chương trình đã góp phần làm thay đổi diện mạo vùng đồng bào dân tộc thiểu số trên địa bàn tỉnh Cao Bằng. Các nội dung đầu tư, hỗ trợ có liên quan trực tiếp đến người dân đã mang lại những hiệu quả tích cực, nâng cao dân trí, đời sống vật chất, tinh thần từng bước ổn định, góp phần quan trọng trong việc giữ gìn và phát huy các bản sắc văn hóa tốt đẹp của đồng bào các dân tộc thiểu số trên địa bàn gắn với hoạt động du lịch cộng đồng của địa phương, tạo công ăn, việc làm góp phần thúc đẩy sự phát triển kinh tế cho bà con vùng đồng bào dân tộc thiểu số.

Một trong những hoạt động thiết thực và hiệu quả của Sở VHTTDL Cao Bằng trong việc triển khai thực hiện Dự án 6 đó là tổ chức tập huấn và ra mắt CLB hát Then, đàn Tính, hát dân ca xóm Bản Pát, xã Cao Chương với 20 thành viên, là các nghệ nhân dân gian, hạt nhân văn nghệ, người có năng khiếu, đam mê yêu thích nghệ thuật hát Then, đàn Tính, hát dân ca đang sinh sống tại địa phương nhằm góp phần tích cực khôi phục, bảo tồn, phát huy giá trị văn hóa truyền thống gắn với phát triển du lịch trên địa bàn huyện Trùng Khánh. CLB được thành lập và hoạt động theo nguyên tắc tự nguyện, thường xuyên luyện tập, phát triển thành viên, truyền đạt, hướng dẫn cho thế hệ nối tiếp, đặc biệt là các thế hệ trẻ, nhằm mục đích bảo tồn, phát huy các giá trị văn hóa truyền thống các dân tộc trên địa bàn huyện Trùng Khánh.

Bà Tô Thị Trang, Phó Giám đốc Sở VHTTDL Cao Bằng cho biết: "Việc ra mắt CLB nhằm nâng cao nhận thức về vai trò của các cấp ủy chính quyền, cộng đồng và chủ nhân di sản văn hóa trong việc giữ gìn, bảo tồn, khai thác và phát huy có hiệu quả di sản văn hóa phi vật thể dân tộc Tày, Nùng".

Trước đó, trong Ngày hội "Sắc xuân trên mọi miền tổ quốc" diễn ra tại Làng Văn hóa - Du lịch các dân tộc Việt Nam (Đồng Mô, Sơn Tây, Hà Nội), bà con dân tộc Tày xã Tiên Thành, huyện Quảng Hòa đã tái hiện lễ hội Nàng Trăng (Nàng Hai), trước đông đảo du khách trong nước và quốc tế. Đây là một lễ hội có sức lan tỏa, ảnh hưởng lớn đến đời sống tinh thần đồng bào các dân tộc trên địa bàn, có khả năng phục hồi và tồn tại lâu dài. Việc tiếp tục bảo tồn lễ hội Nàng Trăng không chỉ đơn thuần là duy trì một nghi lễ cầu mùa thông thường, mà còn nhằm tạo ra một sản phẩm du lịch đặc trưng thu hút du khách.

Để tiếp tục thực hiện hiệu quả các nội dung của Dự án 6, trong thời gian tới tỉnh Cao Bằng cần tiếp tục đẩy mạnh công tác tuyên truyền sâu rộng mục tiêu, nhiệm vụ của dự án nhằm tạo sự đồng thuận, tích cực hưởng ứng, phát huy vai trò của người dân trong bảo tồn phát huy giá trị văn hóa truyền thống của dân tộc. ■

Phú Yên thí điểm xây dựng các mô hình du lịch nông thôn

UBND tỉnh Phú Yên vừa có văn bản phê duyệt Đề án thí điểm xây dựng các mô hình du lịch nông thôn và phát triển sản phẩm OCOP trong xây dựng nông thôn mới giai đoạn 2024-2025.

Theo báo cáo, đến nay tổng số xã đạt chuẩn nông thôn mới toàn tỉnh Phú Yên là 65/83 xã (đạt 78%) trong đó 18 xã đạt chuẩn nông thôn mới nâng cao, 2 xã đạt chuẩn nông thôn mới kiểu mẫu và 2 huyện đạt chuẩn nông thôn mới là Tây Hòa và Phú Hòa. Cùng với Chương trình Mục tiêu quốc gia xây dựng nông thôn mới, Phú Yên có 335 sản phẩm OCOP đạt từ 3 sao đến 4 sao; trong đó sản phẩm du lịch trải nghiệm văn hóa bản địa kết nối cộng đồng tại Mộc Miên Rocky garden của hợp tác xã Nông nghiệp du lịch cộng đồng An Mỹ đạt chứng nhận OCOP 4 sao và nhiều điểm du lịch tham gia chương trình OCOP dự kiến được công nhận trong thời gian tới.

Làng du lịch cộng đồng Xí Thoại của đồng bào Ba Na tại xã Xuân Lãnh, huyện Đồng Xuân được tỉnh Phú Yên đưa vào đề án xây dựng thí điểm

Kết hợp với những tiềm năng về địa lý, khí hậu, bờ biển dài có nhiều đầm, vịnh hình thành những làng chài, làng nghề của ngư dân vùng ven biển, bề dày lịch sử, di tích văn miếu, danh lam thắng cảnh lịch sử đã tạo nên sự đa dạng, phong phú về văn hóa và sản phẩm OCOP, nông nghiệp nông thôn, làng nghề truyền thống, nên Phú Yên rất phù hợp để phát triển du lịch nông thôn (loại hình du lịch nông nghiệp, du lịch cộng đồng, du lịch sinh thái)… góp phần không nhỏ tạo ra lợi thế cạnh tranh cho du lịch và phát triển kinh tế nông nghiệp khu vực nông thôn của tỉnh.

Ông Đào Mỹ, Phó Chủ tịch UBND tỉnh Phú Yên cho biết, đề án hướng đến mục tiêu phát triển du lịch nông thôn phù hợp với tiềm năng, lợi thế, điều kiện của tỉnh gắn phát triển sản phẩm OCOP, trên cơ sở thay đổi tư duy từ sản xuất nông nghiệp sang phát triển kinh tế nông thôn. Từ đó, góp phần hỗ trợ các địa phương thực hiện hiệu quả, bền vững các tiêu chí nông thôn mới trên địa bàn tỉnh. Đồng thời, khắc phục những tồn tại, hạn chế đối với phát triển du lịch nông thôn trong thời gian qua.

Mục tiêu cụ thể là hình thành một số mô hình, điểm du lịch nông thôn được cấp có thẩm quyền phê duyệt phương án sử dụng đất, hoạt động hiệu quả, đạt sản phẩm OCOP du lịch được cấp có thẩm quyền công nhận theo quy định. Đẩy mạnh phát triển du lịch nông thôn gắn với quá trình chuyển đổi số; góp phần giải quyết tình trạng phát triển du lịch nông thôn chưa đảm bảo quy định pháp luật. Phấn đấu đến năm 2025, 100% điểm du lịch nông thôn ứng dụng các giao dịch điện tử trong hoạt động du lịch, được giới thiệu, quảng bá qua các kênh truyền thông trên Internet; 70% chủ cơ sở kinh doanh, dịch vụ du lịch nông thôn được đào tạo, tập huấn về nghiệp vụ quản lý du lịch; 80% lao động du lịch nông thôn được bồi dưỡng, tập huấn và nâng cao nghiệp vụ, kỹ năng phục vụ du lịch...

Để đạt được kết quả trên, tỉnh Phú Yên giao Sở NN&PTNT chủ trì, phối hợp với Sở VHTTDL, các Sở, ban, ngành, UBND các huyện tổ chức triển khai thực hiện Đề án đạt hiệu quả; vận dụng, lồng ghép các nguồn ngân sách hợp pháp, các chương trình hỗ trợ phát triển, các chương trình mục tiêu quốc gia để hỗ trợ phát triển làng nghề, ngành nghề, cây trồng, vật nuôi, phát triển sản phẩm OCOP phục vụ cho du lịch nông thôn.

Tin, ảnh: PHAN HIẾU

Những dấu ấn quan trọng của di sản văn hóa năm 2024

TS HOÀNG ĐẠO CƯƠNG, Thứ trưởng Bộ VHTTDL

Năm 2024, di sản văn hóa Việt Nam đã có nhiều chuyển biến tích cực và đạt được một số thành tích đáng tự hào. Hoạt động quản lý nhà nước về di sản văn hóa được củng cố, từ việc hoàn thiện hệ thống pháp luật, xây dựng và ban hành chính sách tới việc thực thi, triển khai trong thực tiễn.

Ngành đã chủ trì xây dựng, trình cấp có thẩm quyền ban hành, thông qua Nghị định số 39/2024/NĐ-CP quy định biện pháp quản lý, bảo vệ và phát huy giá trị di sản văn hóa phi vật thể trong các Danh sách của UNESCO và Danh mục di sản văn hóa phi vật thể quốc gia. Quốc hội khóa XV đã thông qua Luật Di sản văn hóa (sửa đổi) với nhiều chính sách mới, kiến tạo, khơi thông nguồn lực cho di sản văn hóa phát huy giá trị, nâng cao hiệu quả quản lý, bảo vệ và phát huy di sản văn hóa.

Tại kỳ họp thứ 8, Quốc hội khóa XV, Quốc hội đã thông qua Luật Di sản văn hóa (sửa đổi) Ảnh: TR.HUẤN

Kết quả hoạt động quản lý, bảo vệ và phát huy giá trị di sản văn hóa

Luật Di sản văn hóa (sửa đổi) được Quốc hội thông qua ngày 23.11.2024 đã thể chế hóa đầy đủ đường lối, chủ trương của Đảng và Nhà nước về văn hóa và di sản văn hóa, thể hiện phân cấp, phân quyền mạnh mẽ và cải cách, đơn giản hóa thủ tục hành chính, với 10 điểm mới, tác động sâu rộng đến mọi mặt của đời sống văn hóa, xã hội và kinh tế của đất nước, tạo nên bước chuyển cơ bản về thế và lực cho sự nghiệp quản lý bảo vệ và phát huy giá trị di sản văn hóa của cả nước, của các địa phương, phù hợp với yêu cầu của thực tiễn, "phát huy vai trò động lực của văn hóa, thể thao và du lịch đối với sự phát triển bền vững đất nước".

Luật đã củng cố, khắc phục những bất cập và bổ sung những quy định mà thực tiễn phát sinh nhưng chưa có quy định của pháp luật điều chỉnh. Với đột phá quy định của Luật bằng việc gia tăng đáng kể nhóm quy định liên quan đến hoạt động phát huy giá trị di sản văn hóa, khai thác sử dụng di sản văn hóa, hợp tác công tư trong lĩnh vực di sản văn hóa, quỹ bảo tồn di sản văn hóa, tạo cơ chế thu hút tối đa nguồn lực cho hoạt động bảo vệ phát huy giá trị di sản văn hóa. Quy định của Luật đồng bộ với các luật liên quan trong hệ thống pháp luật cho phép thực hiện các dự án đầu tư, công trình kinh tế, xã hội, nhà ở riêng lẻ trong khu vực di sản, tạo cơ chế hài hòa giữa bảo tồn di sản văn hóa với phát triển kinh tế, xã hội, phát triển du lịch bền vững ở các địa phương, góp phần định vị thương hiệu địa phương, của quốc gia và quảng bá hình ảnh đất nước và con người Việt Nam trên trường quốc tế, khẳng định vị thế, vai trò di sản văn hóa Việt Nam trong kho tàng di sản văn hóa của nhân loại.

Thứ trưởng Hoàng Đạo Cương, lãnh đạo tỉnh Thừa Thiên Huế đón nhận Bằng công nhận Di sản Tư liệu Khu vực châu Á - Thái Bình Dương của UNESCO cho "Những bản đúc nổi trên chín đỉnh đồng ở Hoàng cung Huế" Ảnh: Đ.TUÂN

Luật Di sản văn hóa với các quy định liên quan đến việc chuyển đổi số, số hóa di sản văn hóa và phát huy giá trị di sản văn hóa trên môi trường điện tử. Việc chuyển đổi số di sản văn hóa quy định trong Luật góp phần thực hiện thành công cuộc cách mạng chuyển đổi số như chỉ đạo của Tổng Bí thư Tô Lâm: "Tạo ra bước đột phá trong phát triển lực lượng sản xuất và hoàn thiện quan hệ sản xuất để đưa đất nước ta, dân tộc ta vươn mình vượt bậc trong kỷ nguyên mới, kỷ nguyên của tiên tiến, văn minh và hiện đại".

Năm 2024, di sản lễ hội Vía Bà Chúa Xứ núi Sam của Việt Nam đã chính thức được UNESCO ghi danh tại Danh sách Di sản văn hóa phi vật thể đại diện của nhân loại; "Những bản đúc nổi trên 9 đỉnh đồng ở Hoàng cung Huế" của Việt Nam được ghi danh vào Danh mục Di sản tư liệu khu vực châu Á - Thái Bình Dương của UNESCO… Việt Nam hiện có hơn 40.000 di tích và khoảng gần 70.000 di sản văn hóa phi vật thể trên cả nước được kiểm kê, trong đó có 34 di sản được UNESCO ghi danh (gồm 8 di sản văn hóa và thiên nhiên thế giới, 16 di sản văn hóa phi vật thể được UNESCO ghi danh và 10 di sản tư liệu được Chương trình Ký ức Thế giới của UNESCO ghi danh); 138 di tích quốc gia đặc biệt được Thủ tướng Chính phủ xếp hạng, 3.653 di tích quốc gia, 620 di sản văn hóa phi vật thể được đưa vào Danh mục di sản văn hóa phi vật thể quốc gia; có 294 hiện vật, nhóm hiện vật được Thủ tướng Chính phủ công nhận là Bảo vật quốc gia; 202 bảo tàng, gồm 126

bảo tàng công lập và 76 bảo tàng ngoài công lập, lưu giữ và trưng bày trên 4 triệu tài liệu hiện vật, trong đó có nhiều sưu tập, hiện vật đặc biệt quý hiếm… Việc các di sản văn hóa được xếp hạng, ghi danh ở các cấp độ địa phương, quốc gia, quốc tế đã khơi dậy niềm tự hào và khuyến khích mạnh mẽ các cộng đồng có di sản, các cấp chính quyền địa phương, toàn xã hội quan tâm, tự nguyện và chủ động tham gia bảo vệ di sản, đẩy mạnh giới thiệu di sản văn hóa của địa phương mình, tạo thêm động lực trong quá trình xã hội hóa các hoạt động bảo tồn di sản văn hóa.

Nhiều di tích tiếp tục được quan tâm đầu tư tu bổ, tôn tạo gắn với khai thác, phát triển du lịch, đã trở thành những điểm đến hấp dẫn du khách tham quan, qua đó góp phần phát triển kinh tế của địa phương nơi có di sản, đồng thời tạo việc làm cho người lao động. Việc đầu tư tu bổ, tôn tạo di tích, nhất là các di tích lịch sử gắn với cách mạng kháng chiến đã góp phần không nhỏ trong việc giáo dục cho thế hệ trẻ về truyền thống đấu tranh bảo vệ tổ quốc, tinh thần yêu nước, bản sắc văn hóa của dân tộc. Năm 2024, Bộ VHTTDL đã thẩm định, thỏa thuận và trực tiếp có văn bản góp ý 447 quy hoạch dự án, báo cáo kinh tế kỹ thuật, thiết kế bản vẽ thi công tu bổ, tôn tạo di tích tại các địa phương; báo cáo đánh giá tác động môi trường; các dự án, khai thác khoáng sản… Được sự quan tâm của Đảng, Nhà nước, Thủ tướng Chính phủ, Chương trình Bảo tồn và phát huy bền vững giá trị di sản văn hóa Việt Nam giai đoạn 2021 - 2025 vốn Trung ương hỗ trợ cho địa phương, đã hỗ trợ từ nguồn vốn đầu tư phát triển 1.428 tỉ đồng cho 17 dự án bảo quản, tu bổ phục hồi di tích quốc gia đặc biệt và một số di tích quốc gia có giá trị tiêu biểu ở 15 địa phương, hiện nay đang được các địa phương triển khai.

Di sản văn hóa phi vật thể được sưu tầm, phục dựng, trao truyền và tổ chức trình diễn; quản lý, bảo vệ di vật, cổ vật, bảo vật quốc gia tại di tích đã có những bước tiến rõ rệt hơn, số vụ mất cắp cổ vật tại di tích đã giảm hẳn cả về số lượng và mức độ nghiêm trọng; tình trạng thăm dò, khai quật khảo cổ không phép, đào bới làm sai lệch hoặc hủy hoại địa điểm khảo cổ, di vật khảo cổ, trao đổi, mua bán và vận chuyển trái phép di vật khảo cổ đã giảm hẳn.

Các di tích, di sản thế giới ở Việt Nam đã có những đóng góp không nhỏ vào sự bền vững của môi trường. Trong số các di tích, không ít di sản có các khu vực bảo vệ rộng lớn và còn gìn giữ, bảo tồn hệ sinh thái đa dạng về động, thực vật, nước, hang động, rừng, không khí (Vịnh Hạ Long, Vườn Quốc gia Phong Nha - Kẻ Bàng, Quần thể danh thắng Tràng An, Khu đền tháp Mỹ Sơn, Yên Tử, Vườn Quốc gia Cát Tiên)..., góp phần quan trọng vào việc đảm bảo môi trường bền vững, giảm thiểu rủi ro thiên tai và biến đổi khí hậu. Khu phố cổ Hội An (Quảng Nam), Tràng An (Ninh Bình), chính quyền và nhân dân địa phương đã đẩy mạnh hoạt động bảo tồn, phát huy giá trị di sản thế giới theo hướng phát triển du lịch, dịch vụ và thương mại, tạo sinh kế cho người dân khu vực có di sản thu nhập và đời sống kinh tế ổn định. Tại các khu di sản còn hình thành các tuyến, điểm du lịch cộng đồng, du lịch làng nghề, du lịch làng vườn, du lịch nông nghiệp, du lịch sinh thái..., vừa tạo ra sản phẩm du lịch văn hóa mới, vừa góp phần giảm tải cho các khu vực vùng lõi di sản. Năm 2024, chỉ tính riêng 8 di sản văn hóa và thiên nhiên Thế giới ở Việt Nam đã đón khoảng 14.802.132 khách du lịch (trong đó có 6.395.510 khách quốc tế), với doanh thu từ vé tham quan và phí dịch vụ trực tiếp khoảng 7.749 tỉ đồng.

Năm 2024, nhiều bảo tàng đã tích cực, chủ động đổi mới, đa dạng hóa các hoạt động, từng bước đưa bảo tàng trở thành điểm đến hấp dẫn bằng việc đẩy mạnh chuyển đổi số, ứng dụng giới thiệu nội dung trưng bày và giáo dục di sản văn hóa trên không gian số, điển hình là Bảo tàng Mỹ thuật Việt Nam (Giải thưởng Đơn vị sự nghiệp chuyển đổi số xuất sắc cho giải pháp không gian triển lãm mỹ thuật trực tuyến VAES); Bảo tàng Lịch sử TP.HCM đã có 123 số tương đương với 123 câu chuyện về hiện vật cung cấp nội dung thuyết minh tối đa 8 tiếng sau khi khách tham quan tải app và quét mã vé... Nhiều bảo tàng chuyên ngành, bảo tàng cấp tỉnh đã vươn lên trở thành điểm đến thường xuyên của các tours, tuyến du lịch, đó là Bảo tàng Quảng Ninh, Bảo tàng Dân tộc học Việt Nam, Bảo tàng Chiến thắng lịch sử Điện Biên Phủ, Bảo tàng Điêu khắc Chăm Đà Nẵng… Đặc biệt, Bảo tàng Chứng tích chiến tranh (nhiều năm liên tục dẫn đầu cả nước về số lượng khách tham quan và đã từng bình chọn trong các danh sách cấp độ quốc tế như "Bảo tàng hấp dẫn nhất châu Á", "Bảo tàng tốt nhất thế giới năm 2018") vẫn tiếp tục giữ vững vị thế trong năm 2024. Bảo tàng Lịch sử Quân sự Việt Nam với kiến trúc độc đáo, công nghệ hiện đại, nội dung và hình thức trưng bày hiện đại, tiệm cận trình độ quốc tế đã lập kỷ lục đón khách tham quan lên tới 40.000 lượt/ngày, đây là con số chưa từng được ghi nhận tại bất kỳ bảo tàng nào của Việt Nam (thậm chí vượt xa lượng khách trung bình một ngày của nhiều bảo tàng đông khách nhất trên thế giới).

Di sản văn hóa Việt Nam đã góp phần khẳng định và bảo vệ chủ quyền, toàn vẹn lãnh thổ của Việt Nam, quảng bá hình ảnh đất nước, con người Việt Nam, góp phần định vị thương hiệu quốc gia trên trường quốc tế, khẳng định uy tín và kinh nghiệm với thế giới, tạo nên mô hình mẫu trong quản lý di sản văn hóa, vừa làm tốt công tác bảo tồn di sản văn hóa gắn với phát triển kinh tế, xã hội, phát triển du lịch và bảo vệ môi trường theo đánh giá của UNESCO. Tham gia 4/6 công ước về văn hóa và di sản văn hóa của UNESCO, nhiều chuyên gia của Việt Nam đã ứng cử và được các quốc gia thành viên các Công ước của UNESCO (hơn 190 quốc gia) tín nhiệm bầu giữ các trọng trách quan trọng trong Ủy ban Di sản thế giới của Công ước 1972 về bảo vệ di sản văn hóa và thiên nhiên thế giới của UNESCO nhiệm kỳ 2023-2027, Công ước 2003 về bảo vệ di sản văn hóa phi vật thể của UNESCO nhiệm kỳ 2022-2026. Việt Nam được bầu là Phó Chủ tịch Ủy ban Ký ức thế giới khu vực châu Á - Thái Bình Dương 2 nhiệm kỳ 2020-2024, 2024-2026 và là thành viên Hội đồng tư vấn AIC của UNESCO thẩm định các hồ sơ di sản tư liệu trình ghi danh nhiệm kỳ 2024-2026. Việt Nam là thành viên tích cực của Hội đồng Bảo tàng quốc tế (ICOM).

Một số vấn đề đặt ra trong bối cảnh hiện nay

Nhận thức xã hội về di sản văn hóa chưa thật sự đồng đều, sâu sắc và toàn diện, nhất là trong việc xử lý hài hòa mối quan hệ giữa bảo tồn và phát triển; việc tuyên truyền, quảng bá về di sản văn hóa chưa mang lại hiệu quả như mong đợi. Nguồn lực đầu tư cho di sản văn hóa còn chưa tương xứng với nhu cầu thực tiễn; kinh phí đầu tư cho hoạt động tu bổ di tích còn thấp dẫn đến tình trạng một số di tích bị xuống cấp, hư hỏng, ảnh hưởng đến sinh hoạt văn hóa, tín ngưỡng của người dân. Nguồn nhân lực thực hiện quản lý, bảo vệ và phát huy giá trị di sản văn hóa còn chưa đồng đều, chưa thực sự đáp ứng với yêu cầu.

Ở một số nơi, một số ít địa phương, đơn vị chưa chấp hành tốt pháp luật về di sản văn hóa. Hoạt động đăng ký di vật, cổ vật chưa thực sự tương xứng với hiện trạng di vật, cổ vật hiện đang được lưu trữ trong cộng đồng, dẫn đến việc quản lý, bảo vệ di vật, cổ vật, bảo vật quốc gia chưa được thực sự hiệu quả, minh bạch, đặc biệt trong xu hướng có nhiều hoạt động trao đổi, chuyển nhượng cổ vật, bảo vật có giá trị cao. Nguy cơ mai một di sản văn hóa phi vật thể, di sản tư liệu còn cao, ngày càng xuất hiện nhiều các yếu tố tác động là nguyên nhân dẫn tới sự mai một của di sản văn hóa phi vật thể trong đời sống đương đại. Hoạt động buôn bán trái phép cổ vật có nguồn gốc ở Việt Nam vẫn đang diễn ra tại một số thị trường buôn lậu quốc tế, chủ yếu là các cổ vật có giá trị bị đưa ra khỏi Việt Nam trong thời gian chiến tranh.

Một số địa phương chưa quan tâm đầu tư cho hoạt động bảo tàng. Việc tổ chức hoạt động dịch vụ của bảo tàng dù đã có trong quy định của pháp luật về di sản văn hóa nhưng vẫn vướng mắc trong triển khai.

Nhiệm vụ và giải pháp trong thời gian tới

Một là, tổ chức thực hiện tốt, có hiệu quả Luật Di sản văn hóa (sửa đổi) 2024 sau khi Luật có hiệu lực thi hành; triển khai hiệu quả các Chương trình đã được Thủ tướng Chính phủ phê duyệt "Chương trình bảo tồn và phát huy bền vững giá trị di sản văn hóa Việt Nam, giai đoạn 2021-2025"; "Chương trình số hóa di sản văn hóa Việt Nam, giai đoạn 2021-2030".

Hai là, tiếp tục phối hợp, hướng dẫn các tỉnh, thành phố xây dựng và hoàn thiện các hồ sơ khoa học đề nghị UNESCO công nhận, ghi danh di sản văn hóa tại các Danh sách của UNESCO. Ba là, thẩm định nhiệm vụ lập quy hoạch, quy hoạch bảo quản, tu bổ, phục hồi và phát huy giá trị di tích quốc gia đặc biệt trình Thủ tướng Chính phủ phê duyệt làm cơ sở thực hiện các dự án, công trình bảo vệ, phát huy giá trị di sản văn hóa và các công trình thúc đẩy phát triển kinh tế, xã hội, phát triển du lịch của các địa phương. Bốn là, phối hợp với các cơ quan, các tổ chức quốc tế xây dựng danh mục di vật, cổ vật có nguồn gốc Việt Nam có giá trị hiện đang bị lưu lạc ở nước ngoài. Từng bước đề xuất phương án thu hồi, mua, đưa những di vật, cổ vật này về nước theo Công ước 1970 về các biện pháp ngăn cấm xuất, nhập khẩu và chuyển giao trái phép quyền sở hữu tài sản văn hóa; nghiên cứu đề xuất khả năng Việt Nam tham gia Công ước UNESCO 2001 về Bảo vệ di sản văn hóa dưới nước và Công ước UNIDROIT để đẩy mạnh, hoàn thiện nội dung quản lý nhà nước về bảo vệ di sản văn hóa dưới nước và tìm kiếm, hồi hương di vật, cổ vật có nguồn gốc Việt Nam về nước.

Năm là, tăng cường tuyên truyền, quảng bá, nâng cao nhận thức của toàn xã hội đối với sự nghiệp bảo vệ và phát huy di sản văn hóa; tổ chức liên hoan trình diễn, triển lãm về di sản văn hóa; tăng cường các hoạt động trưng bày, giới thiệu di sản văn hóa tại các Trung tâm văn hóa Việt Nam tại nước ngoài và các bảo tàng có quan hệ hợp tác với Việt Nam. Sáu là, tăng cường công tác xã hội hóa hoạt động bảo vệ và phát huy giá trị di sản văn hóa gắn với phát triển du lịch; tiếp tục tổ chức các chương trình đào tạo, bồi dưỡng về chuyên môn, nghiệp vụ nhằm nâng cao năng lực, trình độ khoa học cho đội ngũ cán bộ trong lĩnh vực di sản văn hóa thông qua các cuộc tập huấn, đào tạo ngắn hạn, dài hạn ở trong và ngoài nước. Bảy là, đẩy mạnh chuyển đổi số, ứng dụng công nghệ thông tin trong hoạt động tư liệu hóa hệ thống tài liệu và xây dựng cơ sở dữ liệu quốc gia về di sản văn hóa, góp phần thực hiện mục tiêu của Chiến lược phát triển Chính phủ điện tử: "Mỗi di sản văn hóa của Việt Nam đều có hiện diện số và hình thành bản đồ di sản số để mỗi người dân, khách du lịch có thể truy cập thuận lợi trên môi trường số". ■

Lễ tế tại miếu Bà Chúa Xứ núi Sam

Ảnh: CỤC DSVH

Tiếng đàn còn mãi ngân vang

● THANH NGỌC

Hòa nhạc đặc biệt tưởng niệm Nghệ sĩ, Nhà giáo Nhân dân Thái Thị Liên, một trong bảy người sáng lập Trường Âm nhạc Việt Nam (nay là Học viện Âm nhạc Quốc gia Việt Nam), sẽ diễn ra vào lúc 19h30 ngày 28.12. Chương trình vinh danh người thầy đầu tiên và cũng là người đứng đầu ngành Piano lâu nhất của nhà trường, với di sản quý báu mà bà để lại, vẫn được truyền lại qua nhiều thế hệ học trò như một "phả hệ piano Việt Nam".

Người mẹ, người thầy huyền thoại của nhiều thế hệ pianist Việt Nam

Chương trình do Học viện Âm nhạc Quốc gia Việt Nam tổ chức. TS.NSND Quốc Hưng - Phó Giám đốc phụ trách Học viện Âm nhạc Quốc gia Việt Nam chia sẻ: "Hòa nhạc *Tiếng đàn còn mãi ngân xa* là sự kiện đặc biệt của Học viện, là dịp để tưởng nhớ một người bà, người cô, người thầy, một cây đại thụ trong nền âm nhạc Việt Nam".

Nghệ sĩ, NGND Thái Thị Liên (1918-2023) là một tài năng vĩ đại và là người Mẹ của những nghệ sĩ lớn, người Thầy của những người thầy. Bà sinh ra trong một gia đình trí thức danh giá tại Sài Gòn, cha là kỹ sư Thái Văn Lân, một trong những kỹ sư người Việt đầu tiên tốt nghiệp tại Pháp. Chị gái bà, Thái Thị Lang, là nhà soạn nhạc và nghệ sĩ piano Việt Nam đầu tiên tốt nghiệp Nhạc viện Paris, với cả hai chuyên ngành Biểu diễn và Sáng tác.

NGND Thái Thị Liên bắt đầu học đàn piano từ khi 4 tuổi, và đến 11 tuổi đã bước vào con đường chuyên nghiệp. Là học trò xuất sắc của Armande Caron, năm 16 tuổi, bà có buổi biểu diễn ra mắt công chúng tại Tòa thị chính Sài Gòn. Năm 1946, bà sang Pháp với mong muốn tiếp tục học cao hơn về âm nhạc, nhưng do những biến cố lịch sử, bà đã chuyển từ Paris sang Praha vào năm 1948, theo học ngành Biểu diễn piano tại Nhạc viện Praha, một trong những trường âm nhạc lâu đời nhất châu Âu. Tốt nghiệp xuất sắc năm 1951, dưới sự giảng dạy của giáo sư Ema Dolezalová, bà trình diễn một chương trình đồ sộ với các tác phẩm của D. Scarlatti, J. S. Bach, L. V. Beethoven và B. Smetana.

Cuối năm 1951, bà theo chồng về Việt Bắc tham gia kháng chiến và công tác tại Đoàn văn công Trung ương. Đầu năm 1954, bà tham gia Đoàn Hợp xướng Hòa bình sang Thượng Hải (Trung Quốc), ghi âm chương trình để phát trên Đài phát thanh khi tiếp quản Thủ đô vào mùa thu năm đó. Cuối năm 1955, bà cùng ca sĩ Minh Đỗ sang Tiệp Khắc ghi âm đĩa nhạc đầu tiên của Nhà nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa với Hãng Supraphon.

Tháng 11.1956, bà là một trong bảy nhạc sĩ sáng lập Trường Âm nhạc Việt Nam và giữ chức Chủ nhiệm đầu tiên của Khoa Piano cho đến khi nghỉ hưu vào năm 1977. Suốt hơn 20 năm gắn bó, kể cả trong những năm tháng chiến tranh đầy khó khăn, thiếu thốn nơi sơ tán, bà đã dày công biên soạn chương trình, giáo trình, bồi dưỡng và huấn luyện các giảng viên đầu tiên, trực tiếp đào tạo nhiều thế hệ giảng viên và nghệ sĩ piano. Học trò của bà đã trở thành những nghệ sĩ, nhạc sĩ, nhà giáo nổi tiếng như Nguyễn Hữu Tuấn, Hoàng My, Phương Chi, Tuyết Minh, Kim Dung, Trần Thu Hà, Đỗ Hồng Quân... Nổi bật nhất trong số đó là Đặng Thái Sơn, con trai út của bà, người châu Á đầu tiên giành giải nhất tại Cuộc thi Piano quốc tế Chopin.

Nghệ sĩ, Nhà giáo Nhân dân Thái Thị Liên để lại nhiều dấu ấn với các thế hệ pianist của Việt Nam

Cuộc đời của Nghệ sĩ, Nhà giáo Nhân dân Thái Thị Liên là một huyền thoại, và huyền thoại ấy được viết nên bằng kỷ lục hiếm có: Một nghệ sĩ hơn một thế kỷ tuổi đời vẫn tiếp tục dạy học và biểu diễn. Bà không chỉ là người mẹ của ba người con, mà còn là người mẹ, người thầy huyền thoại của nhiều thế hệ pianist Việt Nam.

Bên cạnh sự nghiệp đào tạo, bà còn có những hoạt động biểu diễn không ngừng nghỉ. Bà là người đầu tiên biểu diễn chương trình recital từ cuối những năm 1950 tại Hà Nội, tham gia chương trình hòa tấu với các chuyên gia từ Liên Xô cũ như GS Khódjaev (violon) và Fedoshénko (violoncelle) tại Nhà hát Lớn Hà Nội và Hải Phòng. Bà đã biểu diễn cả trong những đêm nhạc chỉ có ánh trăng trên sân kho hợp tác xã nơi sơ tán, như đêm chuyên đề với các tác phẩm của Chopin hay đêm hòa tấu *Trio Weber* với các GS Vũ Hướng (violoncelle) và Lê Bích (flute).

Ngoài NSND Đặng Thái Sơn, bà còn có một người con gái - cựu học trò nổi tiếng: GS.TS.NGND Trần Thu Hà - nguyên Chủ nhiệm Khoa Piano, nguyên Giám đốc Học viện Âm nhạc, Anh hùng lao động thời kỳ đổi mới. Cùng với đó, con trai bà, kiến trúc sư Trần Thanh Bình, dù không theo nghiệp âm nhạc, nhưng cũng để lại dấu ấn tại Học viện Âm nhạc Quốc gia Việt Nam với vai trò kiến trúc sư, tác giả thiết kế toàn bộ cơ ngơi mới và Phòng hòa nhạc hiện đại.

May mắn trên con đường nghệ thuật khi người thầy đầu tiên cũng chính là người mẹ của mình, GS.TS.NGND Trần Thu Hà chia sẻ: "Mẹ là người đầu tiên đặt tay tôi lên phím đàn, dạy những nốt nhạc đầu tiên và nuôi dưỡng tôi trong không gian ngập tràn âm nhạc. Tôi đi theo nghệ thuật, lớn lên và tắm mình trong cái nôi âm nhạc là nhờ bà. Ấn tượng đặc biệt nhất của tôi là bà đã dành trọn đam mê cho nghệ thuật và sự nghiệp trồng người trong lĩnh vực âm nhạc".

Tiếp nối tiếng đàn nhiều thế hệ

Kiến trúc sư Trần Thanh Bình nhớ lại: "Cách đây 7 năm, trong chương trình biểu diễn *Mùa thu vàng* kỷ niệm 65 năm ngày thành lập Học viện Âm nhạc Quốc gia Việt Nam, NGND Thái Thị Liên đã bước lên sân khấu khi tròn 100 tuổi. Bà từ chối dùng xe lăn, tự mình bước ra và cố gắng cúi chào khán giả, dù điều này là rất khó khăn. Bức ảnh ghi lại khoảnh khắc bà bên cây đàn piano trong đêm nhạc ấy đã được chọn làm poster cho chương trình hòa nhạc sắp tới. Tên gọi *Tiếng đàn còn mãi ngân vang* mang ý nghĩa tôn vinh tiếng đàn của bà - không chỉ trường tồn trong lòng mọi người mà còn tiếp tục vang mãi qua các thế hệ học trò nối tiếp".

Đêm nhạc có sự tham gia của các giảng viên - nghệ sĩ Khoa Piano Học viện Âm nhạc Quốc gia Việt Nam, đại diện cho các thế hệ giảng viên và học trò của Khoa. Từ những lứa học trò đầu tiên được học NSND Thái Thị Liên trực tiếp, nay đã ở tuổi 80 như NGƯT Kim Dung, NSƯT Tuyết Minh, đến những thế hệ giảng viên trẻ - chủ chốt của Khoa hôm nay, những học trò của học trò như TS Đào Trọng Tuyên, Trưởng Khoa, PGS. TS Nguyễn Huy Phương, Chủ tịch Hội đồng Học viện... và cả những học trò - con, cháu, chắt… của bà, tất cả như những tiếng đàn ngân vang bất tận qua các thế hệ.

Họ sẽ tiếp nối chơi các tác phẩm trong phần đầu của chương trình. Nhạc mục đêm diễn rất phong phú, đa dạng về tác giả, tác phẩm và hình thức trình diễn. Mở màn là tiếng đàn của chính nghệ sĩ Thái Thị Liên với bản *Mazurka Op. 67 No. 4* (Chopin). Phần I mang tên *Các thế hệ tiếp nối*, gồm các tác phẩm đặc sắc được trình bày bởi NGƯT Kim Dung, NSƯT Tuyết Minh, NGND Trần Thu Hà... Phần II là câu chuyện đầy cảm xúc của NSND Đặng Thái Sơn về người mẹ - người thầy của mình qua tiếng đàn. Trong phần này, ông sẽ trình diễn tác phẩm *Hát ru của mẹ* (do NGND Thái Thị Liên sáng tác cho 4 tay), cùng pianist Đăng Quang. Ông cũng tặng mẹ - người thầy đầu tiên những bản nhạc không đề, bí mật, là những tác phẩm mà NGND Thái Thị Liên yêu thích nhất.

Bày tỏ cảm xúc trước sự xuất hiện của nhiều thế hệ nghệ sĩ piano trong *Tiếng đàn còn mãi ngân vang*, nhạc sĩ Nguyễn Quang Long nhận định: "Đây là chương trình biểu diễn rất phong phú, không chỉ phản ánh bức tranh âm nhạc đa dạng, mà còn thể hiện sự đóng góp của NGND Thái Thị Liên, di sản bà để lại vẫn còn hiện hữu trong đời sống âm nhạc hôm nay và sẽ tiếp tục lan tỏa, truyền cảm hứng cho các thế hệ mai sau".

PGS.TS Nguyễn Huy Phương cho biết, "rất vinh dự khi được tham gia chương trình, dù không học trực tiếp bà, nhưng cô giáo của tôi là NSND Trần Thu Hà. Bà đã để lại di sản đồ sộ cho nhiều thế hệ học sinh, và một trong những học trò thành công nhất chính của bà là NSND Đặng Thái Sơn. Được tham gia "hệ gia phả" nghệ sĩ piano là niềm vinh dự lớn của tôi. Phần biểu diễn của tôi chơi nhiều nốt nhất, nên tôi sẽ hết sức cố gắng".

Vinh dự nhưng cũng không thiếu áp lực khi được tham gia biểu diễn bàn giao hưởng tri ân NSND Thái Thị Liên, TS Đào Trọng Tuyên (học trò của NSND Trần Thu Hà và NSND Đặng Thái Sơn) chia sẻ: "Dù chưa có cơ hội được học trực tiếp với bà Liên, nhưng tôi thường xuyên được nghe NSND Trần Thu Hà kể về những bài học sư phạm mà cô đã nhận từ người mẹ của mình, và được NSND Đặng Thái Sơn kể lại những kỷ niệm đáng nhớ với mẹ. Tôi thấy như mình được truyền ngọn lửa đam mê, những kiến thức sư phạm, cũng như quan điểm thẩm mỹ về triết học và lịch sử của bà thông qua hai người thầy quan trọng nhất của tôi. Tôi may mắn được tiếp xúc với bà khi sang Canada, được nghe kể về những khó khăn khi thành lập Nhạc viện, những năm tháng sơ tán, cũng như những buổi tập đàn trong hoàn cảnh khó khăn... Điều may mắn nhất trong cuộc đời tôi là được gặp gỡ những nhân vật vĩ đại của nền âm nhạc Việt Nam". ■

CHƯƠNG TRÌNH BIỂU DIỄN NGHỆ THUẬT THỰC CẢNH *VIỆT NAM - HUYỀN SỬ DIỄN CA: THĂNG LONG - TỨ TRẤN*:

Nhận diện và phát huy giá trị văn hóa Việt Nam qua lăng kính nghệ thuật

● **THÚY HIỀN**

Vào lúc 20h ngày 29.12, chương trình biểu diễn nghệ thuật thực cảnh *Việt Nam - Huyền sử diễn ca: Thăng Long - Tứ trấn* sẽ chính thức công diễn tại Hoàng thành Thăng Long (Hà Nội), với sự tham gia của 6 nhà hát trực thuộc Bộ VHTTDL. Sự kiện được kỳ vọng sẽ trở thành cầu nối quảng bá sâu rộng văn hóa lịch sử dân tộc, đặc biệt tại một địa điểm công cộng mang đậm dấu ấn lịch sử như Khu di tích Hoàng thành Thăng Long.

Các nghệ sĩ đang khẩn trương tập luyện tại sân khấu Hoàng thành Thăng Long, Hà Nội

Chương trình do PGS.TS Tạ Quang Đông, Thứ trưởng Bộ VHTTDL làm Tổng đạo diễn và chỉ đạo thực hiện. Nhóm đạo diễn phối hợp gồm: NSND Hoàng Quỳnh Mai, NSND Huỳnh Tú, Lê Phúc, Giám đốc âm nhạc NSND Huỳnh Tú... Công ty cổ phần Đầu tư và Truyền thông Bách Lê là đơn vị tổ chức sản xuất.

"Giải mã" văn hóa và lịch sử qua nghệ thuật

Việt Nam - Huyền sử diễn ca: Thăng Long - Tứ trấn huy động lực lượng diễn viên đông đảo từ sáu nhà hát trực thuộc Bộ VHTTDL: Liên đoàn Xiếc Việt Nam, Nhà hát Kịch Việt Nam, Nhà hát Cải lương Việt Nam, Nhà hát Múa Rối Việt Nam, Nhà hát Chèo Việt Nam và Nhà hát Tuồng Việt Nam. Bên cạnh đó, nhiều nghệ sĩ và ca sĩ nổi tiếng cũng sẽ góp mặt như NSND Xuân Bắc, NSND Thanh Lam, NS Quỳnh Trang, Vũ đoàn Lavender…

Trao đổi với *Văn Hóa*, Thứ trưởng Tạ Quang Đông cho biết: "Đây là một dự án nghệ thuật đặc biệt. Chúng tôi mong muốn thông qua ngôn ngữ nghệ thuật tổng hợp để quảng bá văn hóa và lịch sử dân tộc. Điểm đặc biệt là chương trình được tổ chức tại một không gian di sản mang tính quảng trường, cụ thể là Khu di tích Hoàng thành Thăng Long, nhằm phục vụ lượng lớn khán giả đại chúng. Đây cũng là chương trình đầu tiên trong Dự án biểu diễn nghệ thuật thực cảnh *Việt Nam - Huyền sử diễn ca*. Nếu thành công và đạt được hiệu ứng tốt, rất có thể sẽ có thêm nhiều chương trình tiếp theo được tổ chức".

Theo Thứ trưởng, khi khảo sát và xây dựng dự án, ê kíp sáng tạo nhận thấy người Hà Nội, rộng hơn là người Việt Nam, và rộng hơn nữa là khách du lịch quốc tế, đều rất yêu thích khi tiếp cận với hệ thống truyền thuyết, huyền thoại về Hoàng thành Thăng Long, về nền văn hiến Đại Việt và truyền thống anh dũng chống giặc ngoại xâm, bảo vệ chủ quyền dân tộc của chúng ta. Tuy nhiên, để hệ thống hóa các truyền thuyết, huyền thoại, huyền tích, những sự kiện lịch sử, nhân vật cụ thể cùng các giá trị di sản vật thể, phi vật thể và tinh hoa nghệ thuật thì hiện chưa có hình thức giáo khoa, trình diễn nghệ thuật hay truyền thông nào thực sự đặt mục tiêu tinh giản, làm rõ, giúp chúng trở nên dễ tiếp nhận, dễ nhớ và dễ giải mã về Thăng Long - Địa linh nhân kiệt, Ngàn năm văn hiến, Võ công - Văn trị và Tinh hoa hội tụ…

Thăng Long - Tứ trấn có thời lượng biểu diễn 80 phút, gắn liền với sự ra đời của kinh đô Thăng Long thời nhà Lý vào năm 1010, là sự kết hợp giữa truyền thuyết và di tích lịch sử về bốn ngôi đền thờ bốn vị Thần hộ pháp trấn giữ kinh thành: Bạch Mã, Voi Phục, Kim Liên, Quán Thánh. Đây được coi là bốn ngôi đền linh thiêng bậc nhất tại chốn kinh kỳ, không chỉ bởi lịch sử hình thành mà còn vì vẻ đẹp văn hóa trong tín ngưỡng của người Việt.

"Tâm lý của khán giả đại chúng khi tiếp nhận nghệ thuật qua hình thức khám phá du lịch là sự trải nghiệm, cảm nhận và thưởng thức. Họ yêu thích sự khác biệt, sự mới mẻ, bất ngờ nhưng gần gũi. Điều họ e ngại là những thông điệp giáo huấn nặng nề, áp đặt hay tuyên truyền đơn điệu, thô cứng. Việc kết hợp các hình thức trình diễn nghệ thuật truyền thống và đương đại tổng hợp sẽ tạo ra một hệ thống nhận diện độc đáo về văn hóa Việt Nam, đặc biệt là văn hóa Kinh kỳ nghìn năm văn hiến. Hệ thống này có thể được quảng bá gián tiếp qua các hiện vật, quà tặng, lưu niệm, linh vật, sản phẩm thủ công sau khi khách tham quan Khu di tích Hoàng thành Thăng Long và thưởng thức chương trình nghệ thuật đặc sắc, tinh hoa và cuốn hút", Thứ trưởng Tạ Quang Đông bày tỏ.

Cảm hứng mới cho văn hóa đại chúng

Chia sẻ về vai trò trong nhóm Đạo diễn sân khấu và Giám đốc âm nhạc của chương trình, NSND Huỳnh Tú cho biết: "*Việt Nam - Huyền sử diễn ca: Thăng Long - Tứ trấn* đã được Thứ trưởng Tạ Quang Đông và ê kíp sáng tạo bắt tay xây dựng từ hai năm trước. Chúng tôi đã chỉnh sửa kịch bản nhiều lần để phù hợp với bối cảnh hiện tại. Điều quan trọng mà Thứ trưởng và nhóm sáng tạo muốn hướng tới là tôn vinh di sản Hoàng thành Thăng Long và Thăng Long - Tứ trấn, những biểu tượng văn hóa thiêng liêng của Thủ đô Hà Nội. **Đây là c**hương trình nghệ thuật dân gian đương đại tổng hợp, kết hợp giữa thực cảnh, hoạt cảnh, trình diễn kỹ năng, sáng tác mới và tương tác, với sắp đặt không gian và mỹ thuật; sử dụng các loại hình truyền thống như rối nước, chèo, tạp kỹ, múa dân gian, cùng với sự trình diễn kỹ năng của các nghệ nhân. Đặc biệt, chương trình được hỗ trợ bởi công nghệ âm thanh, ánh sáng hiện đại, kỹ xảo hình ảnh và các công nghệ tương tác sân khấu tiên tiến nhất hiện nay, như mapping 3D, đồ họa thực tế trong không gian ảo, mang đến những hiệu ứng nghe nhìn ấn tượng chưa từng có cho khán giả".

Sự kết hợp của sáu nhà hát cũng sẽ giúp người xem có cơ hội trải nghiệm đa dạng các hình thức nghệ thuật trên sân khấu. Cách dàn dựng tinh tế đã giúp mỗi nhà hát phát huy thế mạnh của mình. Các nhân vật được lựa chọn phù hợp với từng loại hình sân khấu, như hình tượng các vị thần được thể hiện bởi Nhà hát Cải lương Việt Nam và Nhà hát Kịch Việt Nam. Các màn múa võ được thể hiện bởi diễn viên của Nhà hát Cải lương Việt Nam, Nhà hát Tuồng Việt Nam và Liên đoàn Xiếc Việt Nam. Những màn múa trồng dâu, nuôi tằm, trồng lúa được thể hiện bởi Nhà hát Chèo Việt Nam và Vũ đoàn Lavender. Đặc biệt, màn hầu đồng độc đáo sẽ được thể hiện bằng những con rối do Nhà hát Múa rối Việt Nam thực hiện.

Phó Giám đốc phụ trách Nhà hát Chèo Việt Nam, NSND Lê Tuấn Cường chia sẻ: "Lần đầu tiên, diễn viên sân khấu truyền thống được đứng chung sàn diễn với các loại hình nghệ thuật khác như xiếc, kịch nói trên một sân khấu rộng lớn tại quảng trường Hoàng thành Thăng Long. Đây không chỉ là một lễ hội mà thực sự là một sự kiện nghệ thuật kết hợp đậm đà văn hóa truyền thống và phong cách đương đại, được dàn dựng theo hướng công nghiệp văn hóa…".

Giám đốc âm nhạc, NSND Huỳnh Tú bật mí: Ca khúc *Thăng Long nghìn năm - Hồn thiêng Tứ trấn*, do ông cùng nhạc sĩ Trường Lâm và Tiến Đạt đồng sáng tác, sẽ là điểm nhấn đặc biệt cho phần kết. Ca khúc sẽ được NSND Thanh Lam thể hiện cùng sự phối hợp của toàn bộ nghệ sĩ tham gia chương trình.

NSND Hoàng Quỳnh Mai, Phó Giám đốc Nhà hát Cải lương Việt Nam chia sẻ, rất tâm đắc về thiết kế sân khấu theo hướng thực cảnh: "Mặt tiền trước cổng Hoàng thành được lắp đặt một sân khấu trình diễn cơ động nhưng kiên cố, kết hợp với không gian tương tác dành cho khán giả, bao gồm các khu chợ đêm, chợ lưu niệm, chợ quê và sản phẩm thủ công, làng nghề… Sân khấu được cấu tạo với 3 lớp, hoàn toàn mở và phóng khoáng, thể hiện đúng tinh thần thực cảnh. Đặc biệt, sân khấu còn được mở rộng ra phía trước, trải nilon với thành thép bọc cao khoảng 50cm, có thể bơm và rút nước dưới sàn, tạo hiệu ứng đầm lầy, sông, biển, làm tăng tính tương tác trong quá trình trình diễn. Phía trên, dàn mưa sẽ được lắp đặt, tạo ra hiệu ứng trình diễn mạo hiểm, hấp dẫn hơn".

Trước khi chương trình biểu diễn nghệ thuật *Việt Nam - Huyền sử diễn ca: Thăng Long - Tứ Trấn* diễn ra, khán giả sẽ tham gia các workshop văn hóa và nghệ thuật truyền thống, tìm hiểu các nghề thủ công, ẩm thực và nghệ thuật dưới dạng trình diễn cộng đồng, mang đậm văn hóa Thăng Long - Hà Nội; được trải nghiệm thực hành và tạo quà lưu niệm, gắn kết với lịch sử và giá trị truyền thống…

Kết hợp các hình thức trình diễn nghệ thuật truyền thống và đương đại sẽ tạo nên một hệ thống đặc biệt nhận diện văn hóa Việt Nam, đặc biệt là văn hóa nghìn năm của đất Kinh kỳ. Hệ thống này có thể được quảng bá gián tiếp qua hiện vật, quà lưu niệm, linh vật và sản phẩm thủ công sau khi du khách tham quan Khu di tích Hoàng thành Thăng Long và thưởng thức chương trình nghệ thuật tinh hoa, đặc sắc.

Xây dựng chương trình nghệ thuật quảng bá cho văn hóa, lịch sử, truyền thống và bản sắc dân tộc là việc vô cùng thiết thực, ý nghĩa, kích hoạt và hỗ trợ sự phát triển cho ngành Du lịch trong thời đại hội nhập quốc tế.

Lãnh đạo Cục Nghệ thuật Biểu diễn và các nhà hát tham gia chương trình đều khẳng định *Việt Nam - Huyền sử diễn ca: Thăng Long - Tứ trấn* sẽ là sản phẩm nghệ thuật kích cầu du lịch và phát triển công nghiệp văn hóa. Chủ trương của Bộ VHTTDL đã thúc đẩy các nhà hát xây dựng sản phẩm nghệ thuật đáp ứng nhu cầu của khán giả, đặc biệt là du khách trong nước và quốc tế. Sự hợp tác giữa các nhà hát quốc gia thể hiện sức mạnh tổng hợp, với hy vọng sẽ có thêm nhiều sản phẩm độc đáo, hấp dẫn được triển khai, góp phần xây dựng bộ nhận diện và phát huy giá trị văn hóa Việt Nam. ■

Người lưu truyền văn hóa làng biển

● NGỌC HÀ

Khi nhắc đến phong tục, tập quán và văn hóa dân gian của ngư dân miền biển, ông Huỳnh Văn Mười (56 tuổi, trú tại 56/15 đường Võ Nguyên Giáp, phường Mân Thái, quận Sơn Trà, TP Đà Nẵng) luôn bắt đầu câu chuyện với niềm say mê và tự hào rõ rệt. Với ông, văn hóa miền biển là một "vùng đất thiêng" khó phai mờ và không thể mất đi.

Lan tỏa hình ảnh đẹp của quê hương và văn hóa truyền thống

Văn hóa của người miền biển vốn đã rất đặc sắc và phong phú, nhưng theo thời gian, nhiều nghi thức, nghi lễ truyền thống dần mai một, không ít thứ đã biến mất vĩnh viễn. Dù bà con luôn đau đáu, nhưng họ cũng không thể giữ lại được nếp sống xưa cũ của cha ông. Với ông Huỳnh Văn Mười, những điều mất đi ấy là nỗi nuối tiếc và thiệt thòi rất lớn. Bằng tình yêu quê hương đất nước, mong muốn gìn giữ ký ức về văn hóa làng biển một cách trọn vẹn, ông Mười đã sáng tác nhiều bài thơ về văn hóa truyền thống. Một số trong đó đã được các nhạc sĩ phổ nhạc và công diễn. Những bài thơ của ông lưu giữ hình ảnh và dáng dấp của nếp sống người dân làng chài Mân Thái, với những chiếc thuyền thúng đặc trưng… Như trong bài thơ *Đôi bầu gánh mẹ*, ông đã khắc họa một không gian và tình cảm đậm đà của người miền biển: *Nắng mai Mân Thái, biển sớm Sơn Trà/ Dáng mẹ mong manh, đường dài xa xăm…/ Gánh trên vai mẹ, cả đàn con thơ / Bầu trên vai mẹ, sữa ngọt nuôi con…* Bài thơ đã được nhạc sĩ Quang Khánh phổ nhạc và giành giải C tại Giải thưởng Âm nhạc TP Đà Nẵng năm 2022.

Ông Mười tâm sự, văn hóa của ngư dân làng biển rất đặc biệt và phong phú, đáng tiếc là cả chiều dài lịch sử lập làng 300 năm nhưng chỉ có duy nhất một ca khúc là *Mân Thái khúc hát tình quê* được nhạc sĩ Nguyễn Duy Khoái sáng tác đã lâu. Mong muốn lan tỏa, gìn giữ hình ảnh đẹp của quê hương, của văn hóa truyền thống, ông Mười đã ấp ủ mở một trại sáng tác ca khúc về Mân Thái. "Ngày đó, thông qua UBND phường Mân Thái, chúng tôi đã quy tụ được những nhạc sĩ có tiếng của thành phố Đà Nẵng để lập nên hội trại sáng tác ca khúc về làng biển Mân Thái, tôi cùng các nhạc sĩ đã đi thực tế, gặp nhiều lão làng là ngư dân, trải nghiệm cảnh sông nước… để các thành viên có cảm xúc và chất liệu sáng tác. Kinh phí ít nhưng tất cả các nhạc sĩ đều nhiệt tình tham gia vì cùng chung tình yêu với biển và văn hóa truyền thống của làng chài", ông Mười nhớ lại.

Kết quả là trong khoảng một tháng, trại sáng tác do ông Mười khởi xướng đã cho ra đời 12 ca khúc viết về Mân Thái. Trong số này, từ 5 bài thơ của ông, các nhạc sĩ đã phổ nhạc thành 5 bài hát, dân ca gồm: *Nỗi lòng về cha, Tình cha hồn biển, Dặm trường gánh mẹ, Đôi bầu gánh mẹ* và *Hồn quê làng chài.* Những ca khúc cất lên đã mở ra cho người nghe cả một không gian rộng lớn của làng quê ven biển, nơi những người đàn ông vừa làm trụ cột gia đình, vừa là linh hồn của con sóng trong mỗi chuyến xa khơi; những người phụ nữ lặn lội bên bờ biển từ khi mặt trời còn chưa tỏ…

Tình yêu trọn vẹn dành cho làng biển

Năm 2022, ông Mười đã đứng ra kêu gọi, tổ chức chương trình nghệ thuật *Mân Thái khúc hát tình quê* được UBND phường tặng giấy khen, địa phương biểu dương, đánh giá cao. Có thể nói, hiếm có ai sáng tác nhiều ca khúc viết về ngư dân, nghề đi biển như ông Huỳnh Văn Mười viết về làng Mân Thái của mình. "Những ca khúc tôi sáng tác và may mắn được phổ nhạc là cơ duyên và cũng là tình yêu trọn vẹn của tôi dành cho Mân Thái, đó là một hành trình dài từ khi tôi còn rất nhỏ đã được cùng cha lênh đênh trên biển, nghe ngư dân hát trong mỗi chuyến dong thuyền đánh bắt. Lúc còn trẻ, tôi chỉ đơn thuần là yêu làng biển bằng cách theo nghề ông cha, khi đã có tuổi thì tôi luôn khát khao được thể hiện tình yêu đó và mong muốn những giá trị văn hóa truyền thống của cha ông mình được giữ gìn, lan tỏa", ông Mười chia sẻ.

Ông Huỳnh Văn Mười cùng ngư dân phục dựng lại không gian "Ký ức làng chài"

Ông Huỳnh Văn Mười còn là người đầu tiên phục dựng không gian mang tên "Ký ức làng chài" với sự tham gia nhiệt tình của nhiều người dân Mân Thái. Lấy bối cảnh xưa làm nguồn cảm hứng, ông đã phục dựng lại đời sống, lao động và sinh hoạt quen thuộc của bà con. Để thực hiện dự án này, ông Mười cất công đi gặp gỡ các bậc cao niên trong làng, tìm những người bạn gần xa để trao đổi về ý tưởng. Khi nghe ông mời gọi, ai cũng hứng khởi tham gia "vào vai". Quá trình phục dựng được thực hiện bởi các lão làng Mân Thái, những người có kinh nghiệm lâu năm trong nghề biển. Họ tái hiện sinh động và nhuần nhuyễn các công việc liên quan đến nghề đi biển, như: Lễ cúng tạ hồi, gọt phao gỗ, trét dầu rái đôi bầu, dùng dây tơ hồng chà phân bò vào thúng, vá trủ, giã vỏ thông... Tất cả những hoạt động này đã góp phần làm sống lại những ký ức quý báu của một thời nghề biển, giữ gìn những giá trị văn hóa truyền thống của làng chài Mân Thái.

Ông Mười cho biết, riêng sách về văn hóa làng biển, ông đã in một cuốn dày 150 trang, giờ ông ấp ủ một bảo tàng chuyên đề về làng chài xưa. Hiện nay, nhằm kết hợp giữ gìn giá trị văn hóa lịch sử truyền thống với quảng bá du lịch làng chài, ông Huỳnh Văn Mười đã sưu tầm hiện vật về nghề đi biển xưa. Ông dựng 3 đến 4 nhà phao, mỗi nhà diện tích khoảng 2 - 3m^2 được tạo hình từ hàng trăm ký phao cũ, trong đó trưng bày hình ảnh ngư cụ đang được ông gấp rút hoàn thiện để đón người dân, du khách đến tham quan, trải nghiệm. ■

TRƯNG BÀY VÀ TRÌNH DIỄN LỄ HỘI CHOL CHNAM THMAY CỦA NGƯỜI KHMER TẠI TÂY NINH:

Kết nối di sản và bảo tồn văn hóa truyền thống

Vừa qua, tại Trung tâm Văn hóa tỉnh Tây Ninh, Cục Di sản phối hợp với Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch tỉnh Tây Ninh đã tổ chức Lễ tổng kết trưng bày, trình diễn mô hình kết nối di sản "Lễ hội Chol Chnam Thmay của người Khmer" trong hành trình du lịch di sản tại các địa phương: Tân Châu, Tân Biên, Châu Thành, Hòa Thành và thành phố Tây Ninh.

Mô hình "Kết nối di sản Lễ hội Chol Chnam Thmay của người Khmer trong hành trình du lịch di sản" được triển khai trên địa bàn 5 huyện, thành phố và thị xã, thuộc Dự án 6 của Chương trình phát triển kinh tế - xã hội vùng đồng bào dân tộc thiểu số (DTTS), do Cục Di sản Văn hóa phối hợp với Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch thực hiện. Sau thời gian triển khai, hơn 360 bức ảnh và 140 video do chính bà con Khmer ghi lại đã phản ánh những khoảnh khắc và câu chuyện văn hóa qua các nghi lễ. Những tác phẩm này đã được BTC lựa chọn và trưng bày tại Trung tâm Văn hóa tỉnh. Các dữ liệu này sẽ được Cục Di sản Văn hóa trao lại cho Bảo tàng Tây Ninh để lưu giữ làm tư liệu quý giá.

Tại buổi lễ tổng kết, đồng bào Khmer các địa phương đã tham gia trình diễn nghi thức cúng lễ Chol Chnam Thmay và lễ đắp núi cát, thể hiện phong tục truyền thống đặc sắc của dân tộc mình.

HƯƠNG GIANG

Lễ hội Chol Chnam Thmay của đồng bào Khmer tại Tây Ninh

LÀNG NGHỀ ĐAN ĐÁT PHÚ TÂN:

Câu chuyện sinh kế và phát triển cộng đồng

● **PHƯƠNG NGHI**

Làng nghề đan đát Phú Tân (xã Phú Tân, huyện Châu Thành, tỉnh Sóc Trăng) có lịch sử lâu đời, là nơi nhiều hộ gia đình sinh kế với nghề truyền thống như đan lợp, lờ, rổ xúc tôm cá, thúng, nia, xịa, cần xé...

Chị Trương Thị Bạch Thủy, Giám đốc HTX mây tre đan Thủy Tuyết, người đã làm thay đổi diện mạo và khơi dậy sức sống mới cho Làng nghề đan đát truyền thống Phú Tân, tạo ra nhiều công ăn việc làm cho lao động địa phương

Thời gian qua, để duy trì và phát triển nghề đan đát, HTX Làng nghề đan đát Phú Tân đã hỗ trợ các thành viên tiêu thụ sản phẩm thông qua việc liên kết với các cơ sở thu mua và tìm thương lái lớn. Đồng thời, HTX cũng hợp tác với các điểm du lịch để giới thiệu các mẫu đan làm quà lưu niệm bán cho du khách, giúp các thành viên tăng thu nhập và cải thiện đời sống.

Phấn khởi khi trở thành thành viên HTX, bà Lâm Thị Nết ở ấp Phước Quới, xã Phú Tân chia sẻ: "Tôi đã theo nghề đan đát gần 40 năm nay, thuộc lòng từng công đoạn, nên công việc với tôi rất nhẹ nhàng. Mỗi ngày, tôi làm được 4 cần xé, sau khi trừ chi phí, lợi nhuận thu về gần 100.000 đồng". Nhờ thu nhập ổn định, tôi đã chăm lo được cho gia đình mình đầy đủ hơn".

Phó Giám đốc HTX Làng nghề đan đát Phú Tân, Lý Minh Tâm cho biết: "HTX hiện có 30 thành viên hoạt động trong các lĩnh vực như đan đát, sản xuất cốm dẹp, làm hàng thủ công mỹ nghệ phục vụ sinh hoạt và trưng bày nghệ thuật. Đặc biệt, với sản phẩm đan đát, HTX chú trọng vào việc tiêu thụ sản phẩm, kêu gọi các thương lái thu mua hàng của thành viên với giá hợp lý, đảm bảo lợi nhuận cho họ. Chính cách làm này đã tạo được niềm tin cho xã viên khi gia nhập HTX. Họ nhận thấy nhiều lợi ích thực tế, như sản xuất kết hợp giúp tăng sản lượng, giá trị sản phẩm cao hơn và tình làng nghĩa xóm càng thêm gắn bó".

Nhiều năm qua, với tâm huyết của mình, chị Trương Thị Bạch Thủy (dân tộc Khmer), Giám đốc Hợp tác xã Mây tre đan Thủy Tuyết, đã làm thay đổi diện mạo và khơi dậy sức sống mới cho Làng nghề đan đát truyền thống Phú Tân, tạo ra nhiều công ăn việc làm cho lao động địa phương. Hiện HTX là nơi nâng cao năng lực và kỹ năng kinh tế cho phụ nữ, giải quyết việc làm ổn định cho 32 xã viên và hơn 60 hội viên phụ nữ trong khu vực. Mỗi hộ gia đình có thu nhập trung bình từ 7 - 10 triệu đồng/tháng từ nghề đan đát, vì vậy họ rất gắn bó với HTX.

Để nâng cao chất lượng sản phẩm và mẫu mã, chị Thủy đã không ngừng sáng tạo ra những sản phẩm mới và cải tiến quy trình sản xuất, sau đó truyền dạy lại cho các thành viên. Đặc biệt, chị tham gia các lớp tập huấn về tài chính tín dụng, hỗ trợ phụ nữ khởi nghiệp, khởi sự kinh doanh, ứng dụng công nghệ thông tin. Chị cũng tham gia các sự kiện kết nối kinh doanh, giao lưu cùng các chị em phụ nữ khởi nghiệp, tổ hợp tác, các HTX trong và ngoài tỉnh, mở ra nhiều cơ hội để giới thiệu sản phẩm mây tre của mình.

Bà Dương Thị Trang, Bí thư Đảng ủy xã Phú Tân chia sẻ: "Chị Trương Thị Bạch Thủy là tấm gương tiêu biểu trong việc làm sống lại Làng nghề đan đát Phú Tân. Nhiều sản phẩm đan tre từ làng nghề không chỉ là đồ gia dụng, mà còn trở thành sản phẩm du lịch sáng tạo, khơi dậy cảm hứng và góp phần bảo tồn các giá trị văn hóa truyền thống của dân tộc. Nhờ những đóng góp to lớn, chị Thủy đã vinh dự được công nhận là Nghệ nhân cấp Quốc gia của ngành nghề mây tre đan".

Với tinh thần cống hiến và niềm đam mê, các nghệ nhân Khmer ở Làng nghề đan đát Phú Tân đã trở thành biểu tượng của văn hóa và sáng tạo cộng đồng. Nhờ đôi bàn tay tài hoa và lòng kiên trì, họ không chỉ bảo tồn những giá trị văn hóa quý báu mà còn tạo ra cơ hội mới cho tương lai. ■

Dấu ấn khu trưng bày thành tựu xây dựng lực lượng vũ trang nhân dân, xây dựng nền Quốc phòng toàn dân

Trưng bày *Thành tựu xây dựng Lực lượng vũ trang nhân dân, xây dựng nền Quốc phòng toàn dân* tại Triển lãm Quốc phòng quốc tế Việt Nam do Cục Kinh tế (Bộ Quốc phòng) tổ chức đã diễn ra thành công tốt đẹp, thu hút khoảng 300.000 lượt khách tham quan.

Khu Trưng bày "Thành tựu xây dựng Lực lượng vũ trang nhân dân, xây dựng nền Quốc phòng toàn dân" tại Triển lãm Quốc phòng quốc tế Việt Nam 2024

Từ ngày 19 - 23.12.2024, Trưng bày *Thành tựu xây dựng Lực lượng vũ trang nhân dân, xây dựng nền Quốc phòng toàn dân* tại Triển lãm Quốc phòng quốc tế Việt Nam 2024 đã diễn ra tại Sân bay Gia Lâm, Hà Nội. Khu Trưng bày là một trong những điểm nhấn nổi bật, thu hút đông đảo khách tham quan từ khắp cả nước với quy mô lên đến 7.000m^2, tăng 5.400m^2 so với năm 2022, tương đương 440%; gồm gần 50 gian hàng với sự tham gia của hàng trăm đơn vị, doanh nghiệp quân đội, các Bộ, ngành, địa phương và các tập đoàn kinh tế, chia thành 3 phân khu chức năng: Khu vực giới thiệu về truyền thống và thành tựu của Quân đội nhân dân Việt Nam; Khu giới thiệu sản phẩm Kinh tế - Quốc phòng ứng dụng chuyển đổi số của các đơn vị, doanh nghiệp quân đội tiêu biểu; Khu giới thiệu sản phẩm của các Bộ, ngành, địa phương tiêu biểu, giới thiệu sản phẩm thương hiệu quốc gia, đặc sản địa phương, sản phẩm truyền thống làng nghề.

Khu Trưng bày ứng dụng nhiều công nghệ hiện đại, mang đến những trải nghiệm và tương tác đa dạng, tràn đầy cảm xúc cho khách tham quan, như sa bàn 3D Mapping, công nghệ hologram, công nghệ thực tế ảo VR, màn LED cong panorama, màn hình cảm biến điểm chạm... Ngoài ra, Khu Trưng bày còn được số hóa trên không gian mạng, giúp những người không có điều kiện tham quan trực tiếp có thể trải nghiệm một cách trọn vẹn và sinh động.

Chỉ trong 5 ngày diễn ra, Triển lãm Quốc phòng quốc tế nói chung và Khu Trưng bày Thành tựu nói riêng đã thu hút khoảng 300.000 lượt khách tham quan. Những nội dung lịch sử và thành tựu của Quân đội nhân dân Việt Nam được tái hiện đã lan tỏa các giá trị nhân văn và ý nghĩa sâu sắc; góp phần tuyên truyền rộng rãi trong toàn quân, toàn dân về truyền thống và thành tựu 80 năm xây dựng, trưởng thành của Quân đội ta, cùng 35 năm xây dựng nền Quốc phòng toàn dân. Sự kiện không chỉ khơi dậy và lan tỏa lòng tự hào, tự tôn dân tộc, nâng cao nhận thức và trách nhiệm đối với Tổ quốc, mà còn góp phần giới thiệu với bạn bè quốc tế về truyền thống và thành tựu 80 năm của Quân đội nhân dân Việt Nam, tăng cường hợp tác quốc tế, thúc đẩy chuyển giao các tiến bộ khoa học, công nghệ tiên tiến; quảng bá, giới thiệu sản phẩm và thương hiệu của các đơn vị, doanh nghiệp quân đội ra thế giới.

Khu Trưng bày *Thành tựu xây dựng Lực lượng vũ trang nhân dân, xây dựng nền Quốc phòng toàn dân* tại Triển lãm Quốc phòng quốc tế Việt Nam 2024 vinh dự nhận được sự đồng hành và tài trợ từ các doanh nghiệp uy tín: Công ty CP Dinh dưỡng Nutricare, Công ty Trách nhiệm hữu hạn Grandcare và Công ty CP Chuỗi Thực phẩm TH… ■

Thể thao Việt Nam tăng tốc, bứt phá trong năm 2025

THU SÂM; ảnh: VĂN DUY

Chỉ còn ít ngày nữa năm 2024 sẽ qua đi, đánh dấu một năm với nhiều cố gắng, nỗ lực của ngành thể dục thể thao (TDTT). Tại Hội nghị tổng kết công tác năm 2024 và triển khai công tác năm 2025, tổ chức vào chiều 26.12, tại Hà Nội, toàn ngành đã cùng nhìn lại để đánh giá về một năm đã qua và chuẩn bị bước vào một năm mới đầy hứng khởi. Thứ trưởng Bộ VHTTDL Hoàng Đạo Cương dự và chỉ đạo Hội nghị.

Tìm được kim chỉ nam

Dấu ấn quan trọng nhất của ngành TDTT trong năm 2024 chính là việc đã tập trung đẩy mạnh công tác xây dựng thể chế pháp luật, góp phần từng bước tháo gỡ "điểm nghẽn", "nút thắt", đồng thời định hướng phát triển TDTT trong giai đoạn mới. Cục TDTT đã tham mưu, phối hợp với Ban Tuyên giáo Trung ương ban hành Kết luận số 70-KL/TW của Bộ Chính trị; trình Chính phủ ban hành 1 Nghị định; trình Thủ tướng Chính phủ ban hành Chiến lược phát triển TDTT đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045; trình Bộ VHTTDL ban hành 3 Thông tư; tham mưu rà soát các văn bản quy phạm pháp luật trong lĩnh vực TDTT và trình Bộ VHTTDL ban hành Kế hoạch tổng kết thi hành Luật TDTT.

Trong đó, việc tham mưu ban hành Chiến lược phát triển TDTT Việt Nam đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045 là dấu mốc quan trọng trong công tác quản lý nhà nước về TDTT, định hướng cho cả một giai đoạn phát triển dài trước mắt cũng như tạo ra nhiều đột phá mới đối với ngành TDTT. Các chuyên gia cho rằng Kết luận 70 của Bộ Chính trị và Chiến lược phát triển TDTT chính là nền tảng, là kim chỉ nam soi đường, rọi lối cho chặng đường phát triển vững chắc sắp tới của thể thao Việt Nam.

Điểm sáng tiếp theo trong năm 2024 là phong trào TDTT cho mọi người tiếp tục phát triển sâu, rộng, sôi nổi trên cả nước, với số lượng người tập TDTT thường xuyên, số câu lạc bộ TDTT ngày càng tăng. Nhiều hoạt động TDTT tạo tiếng vang lớn, thu hút đông người tham gia như Chương trình Bơi an toàn, phòng chống tai nạn đuối nước, Ngày Chạy Olympic vì sức khỏe toàn dân, các giải chạy Marathon, bóng đá, bóng chuyền hơi, Pickleball, các hoạt động thể thao gắn các lễ hội truyền thống.

Từ các hoạt động đó người dân đã nhận thức đầy đủ, sâu sắc hơn về tác dụng, vai trò của hoạt động TDTT đối với việc nâng cao sức khỏe, phòng chống bệnh tật và nâng cao chất lượng cuộc sống, qua đó ngày càng có nhiều người tự nguyện, tự giác tham gia các hoạt động TDTT. Thông qua các hoạt động TDTT đã góp phần vào việc nâng cao sức khỏe, thể lực, tầm vóc người Việt Nam, đồng thời xây dựng lối sống lành mạnh, cải thiện đời sống văn hoá, tinh thần của nhân dân.

Đây cũng là năm mà ngành TDTT đã kịp thời đánh giá, rút kinh nghiệm về việc chuẩn bị lực lượng vận động viên thi đấu tại Olympic Paris 2024, qua đó đã bước đầu chấn chỉnh công tác đào tạo, quản lý VĐV tại các Trung tâm huấn luyện thể thao quốc gia và xây dựng các đề án, chính sách mới để tập trung đầu tư trọng tâm, trọng điểm hướng tới các kỳ ASIAD, Olympic trong thời gian tới. Bên cạnh đó, trong năm 2024, Thể thao Việt Nam cũng có một số điểm sáng, như việc đội tuyển Fusal nữ giành chức vô địch Đông Nam Á; đội tuyển Bóng chuyền nữ lần đầu tiên giành huy chương đồng thế giới và lần thứ 2 giành huy chương vàng Cúp Bóng chuyền châu Á. Đoàn Thể thao người khuyết tật Việt Nam tham dự Paralympic Paris 2024 đạt chỉ tiêu đề ra, với tấm huy chương đồng hạng cân 49kg môn Cử tạ của vận động viên Lê Văn Công. Thành tích của Lê Văn Công giúp thể thao người khuyết tật Việt Nam có kỳ Paralympic thứ ba liên tiếp giành huy chương sau các năm 2016 và 2021.

Chúng ta có 16 VĐV/11 môn giành suất tham dự Olympic 2024 tại Paris (Pháp). Tuy không đạt được huy chương nhưng các vận động viên, huấn luyện viên đã nỗ lực thi đấu hết mình, thông số thành tích của hầu hết vận động viên được cải thiện ở môn Rowing, Bắn súng, Bắn cung, Xe đạp... Các vận động viên thi đấu đối kháng trực tiếp ở bộ môn Cầu lông, Boxing cũng thể hiện được nhiều dấu ấn.

Năm 2024, cũng là năm đánh dấu sự nổi bật của công tác đối ngoại về TDTT. Với vai trò là chủ nhà, Việt Nam đã tổ chức thành công Hội nghị quan chức cấp cao ASEAN lần thứ 15 (SOMS 15) được bạn bè quốc tế ghi nhận và đánh giá cao... Những kết quả đã đạt được trong năm 2024 sẽ tạo tiền đề để thể thao Việt Nam vững bước vào năm 2025 với nhiều nhiệm vụ quan trọng.

Phấn đấu cho mục tiêu top 3 SEA Games 33

Một trong những nhiệm vụ trọng tâm của thể thao Việt Nam trong năm tới sẽ là tiếp tục đầu tư trọng điểm cho các môn thể thao Việt Nam có lợi thế và các môn Olympic; chuẩn bị kỹ lực lượng và thi đấu tốt tại các sự kiện, cuộc thi thể thao lớn của khu vực, châu lục và thế giới. Đặc biệt là xây dựng chương trình phát triển các môn thể thao trọng điểm chuẩn bị tham dự các kỳ Olympic và ASIAD giai đoạn 2026-2046.

Đây cũng là năm mà ngành sẽ tập trung cho Đoàn thể thao Việt Nam tham dự Đại hội Thể thao Đông Nam Á lần thứ 33 (SEA Games 33) tại Thái Lan. Đặc biệt tại SEA Games 33, thể thao Việt Nam sẽ tiếp tục phấn đấu cho mục tiêu có mặt trong top 3 nước dẫn đầu tại Đại hội. Nếu chỉ căn cứ vào thành tích dẫn đầu của 2 kỳ SEA Games gần đây thì mục tiêu này có vẻ không quá áp lực. Nhưng SEA Games 33 là kỳ Đại hội tổ chức tại xứ sở chùa Vàng. Sau nhiều kỳ Đại hội để vuột mất ngôi dẫn đầu, chắc chắn đây là kỳ Đại hội người Thái muốn chứng tỏ lại sức mạnh, để đem lại sự hứng khởi cho người hâm mộ, khi SEA Games được tổ chức trên sân nhà. Vì thế chắc chắn thể thao Việt Nam sẽ gặp nhiều thử thách. Song hành với việc chuẩn bị cho SEA Games, thể thao Việt Nam sẽ chuẩn bị lực lượng cho Asian Games 2026, Đại hội thể thao trẻ châu Á lần thứ 4 (AYG 4) tại Bahrain, Đại hội Thể thao thế giới (World Games) tại Trung Quốc và các sự kiện thể thao quốc tế năm 2025.

Tiếp tục đẩy mạnh Cuộc vận động "Toàn dân rèn luyện thân thể theo gương Bác Hồ vĩ đại", Chương trình Bơi an toàn phòng, chống tai nạn đuối nước trẻ em và các nội dung, nhiệm vụ về phòng chống tai nạn, thương tích, phòng chống xâm hại trẻ em. Hướng dẫn các địa phương tổ chức Đại hội Thể dục thể thao các cấp tiến tới Đại hội Thể thao toàn quốc lần thứ X năm 2026...

Một năm mới với nhiều mục tiêu mới đang chờ đợi, đòi hỏi thể thao Việt Nam phải có tư duy đột phá, tầm nhìn chiến lược để đáp ứng nhiệm vụ trong bối cảnh cả nước đang chuẩn bị bước vào kỷ nguyên mới, kỷ nguyên vươn mình của dân tộc. ■

Toàn cảnh Hội nghị

Phát huy tinh thần dám nghĩ, dám làm, dám chịu trách nhiệm

Ngày 18.12.2024, Thủ tướng Chính phủ đã chủ trì Hội nghị tổng kết ngành VHTTDL. Trong phát biểu chỉ đạo, về thể thao Thủ tướng đã nói ngắn gọn nhưng hàm chứa nhiều nội dung, đó là làm sao để thể thao quần chúng phải phát triển rộng và thể thao thành tích cao phải phát triển sâu. "Từ đó toàn ngành hãy cùng nghiền ngẫm, suy nghĩ để xây dựng các mục tiêu khả thi cho năm 2025". Trong năm 2024, ngành thể thao đã có nhiều điểm sáng, đó là tập trung đẩy mạnh xây dựng thể chế pháp luật, góp phần từng bước tháo gỡ "điểm nghẽn", "nút thắt", đồng thời định hướng phát triển TDTT trong giai đoạn mới…

Trong năm 2025, toàn ngành cần tập trung trí tuệ, đoàn kết thống nhất, tận dụng thời cơ, khắc phục khó khăn, phát huy tinh thần dám nghĩ, dám làm, dám chịu trách nhiệm vì lợi ích chung, thực hiện thắng lợi các nhiệm vụ trọng tâm. Trong đó nhiệm vụ thứ nhất là đột phá về thể chế để khơi thông "điểm nghẽn của điểm nghẽn" trong đó cần mạnh mẽ tham mưu xây dựng các chính sách pháp luật tạo không gian cho sự phát triển TDTT theo hướng làm thể thao thành quản lý thể thao, trong đó chú trọng nghiên cứu sửa đổi Luật TDTT. Thứ 2 là phát triển TDTT quần chúng theo chiều rộng và phát triển thể thao thành tích cao theo chiều sâu đúng theo tinh thần chỉ đạo của Thủ tướng Chính phủ tại Hội nghị Tổng kết ngành VHTTDL vừa qua. Thứ ba là, tăng cường triển khai thực hiện các thỏa thuận hợp tác quốc tế trong lĩnh vực TDTT, đặc biệt trong công tác đào tạo vận động viên, huấn luyện viên, cán bộ nghiên cứu khoa học. Thứ tư là, bứt phá về tổ chức, bộ máy, nhân lực, yêu cầu Cục TDTT triển khai quyết liệt việc sắp xếp, tinh gọn tổ chức, bộ máy theo tinh thần chỉ đạo của Ban Chấp hành Trung ương, Bộ Chính trị, Ban Bí thư, Chính phủ, Ban Cán sự Đảng Bộ VHTTDL theo hướng "Tinh - Gọn - Mạnh - Hiệu năng - Hiệu lực - Hiệu quả"...

(Thứ trưởng HOÀNG ĐẠO CƯƠNG)

ĐỘI TUYỂN SINGAPORE - ĐỘI TUYỂN VIỆT NAM: 0-2

Thăng hoa phút bù giờ, lợi thế quá lớn

● **VĨNH HY**

Dù phải đá trên sân cỏ nhân tạo Jalan Besar và chịu khá nhiều sức ép từ khán giả đối phương, nhưng đội tuyển Việt Nam vẫn có được chiến thắng thuyết phục 2-0 trước đội tuyển Singapore, qua đó nắm trong tay lợi thế lớn trước khi hai đội tái đấu tại trận bán kết lượt về ASEAN Cup 2024 trên sân Việt Trì (Phú Thọ) vào ngày 29.12 tới.

Chủ đích của HLV Kim Sang-sik

Trước trận, tuyển Việt Nam có tiếng nói lịch sử ủng hộ khi đã bất bại trước Singapore từ năm 1999 đến nay. Tổng cộng qua 14 lần trên mọi đấu trường, "Những chiến binh sao vàng" giành 6 chiến thắng và 8 trận hòa. Dù vậy ở lần gần nhất tại vòng bảng AFF Cup 2022, tuyển Việt Nam đã để Singapore cầm hòa 0-0 trên sân cỏ nhân tạo Jalan Besar. Điều này khiến thầy trò HLV Kim Sang-sik không thể chủ quan, nhất là khi họ lại phải thi đấu trên Jalan Besar, đây cũng là nơi mà tuyển Singapore đã gây rất nhiều khó khăn cho ĐKVĐ Thái Lan ở vòng bảng ASEAN Cup năm nay.

Nếu như HLV Kim Sang-sik có 5 sự thay đổi ở trận gặp Indonesia, rồi 8 và 9 ở trận gặp Philippines và Myanmar, thì đến trận bán kết lượt đi này, ông chỉ có 2 sự thay với trận đấu gần nhất. Thanh Bình đá thay Văn Toàn bị chấn thương trên hàng công, trong khi Văn Khang thay Văn Vĩ bên hành lang cánh trái. Thủ môn Đình Triệu tiếp tục được ông Kim tin tưởng thay vì Nguyễn Filip, bộ ba trung vệ vẫn là Xuân Mạnh, Tiến Dũng và Thành Chung, trong khi Quang Hải và Hoàng Đức là những tiền vệ trung tâm. Bên hành lang cánh phải vẫn là Tiến Anh, trong khi Vĩ Hào tiếp tục sát cánh cùng Xuân Son trên hàng tấn công. Không khó để nhận thấy chủ đích của HLV Kim Sang-sik với một bộ khung không có nhiều thay đổi. Chiến lược gia người Hàn Quốc muốn các học trò có được sự chắc chắn và an toàn trên mặt sân cỏ nhân tạo Jalan Besar, trước một Singapore đầy khát khao và quyết tâm.

Chính vì thế mà tuyển Việt Nam đã tiếp cận trận đấu khá thận trọng. Sự quen thuộc về mặt sân bãi cũng như cảm giác bóng và không gian tốt giúp các cầu thủ chủ nhà nhập cuộc tốt và tạo được khá nhiều sức ép trong 45 phút đầu tiên. Lối chơi của Singapore khá đơn giản, họ thường xuyên có những đường chuyền vượt tuyến và chơi bóng bổng khá nhiều hai bên cánh. Tuyển Việt Nam biết điều đó nên số lượng cầu thủ bên phần sân nhà luôn đảm bảo để mang đến sự an toàn cho khung thành Đình Triệu. Hàng thủ tuyển Việt Nam có những lúc chịu sức ép khá lớn từ lối đá này của đối thủ nhưng các cầu thủ vẫn cho thấy sự tập trung cần thiết để hoá giải mối nguy hiểm trước khung thành đội nhà.

Ở chiều ngược lại, những pha tấn công của các học trò HLV Kim Sang-sik luôn tạo được sự nguy hiểm hơn chủ nhà. Văn Khang hay Vĩ Hào đã có những cơ hội trong hiệp 1 nhưng không thể thành công, đáng tiếc nhất là tình huống đưa bóng vào lưới của Thanh Bình ở phút thứ 8 nhưng không được công nhận.

Xuân Son bị từ chối một siêu phẩm nhưng tuyển Việt Nam vẫn có được chiến thắng Ảnh: VFF

Kịch bản cũ tái diễn

Công bằng mà nói, tuyển Việt Nam đã gặp khá nhiều khó khăn trong hiệp 1. Niềm hy vọng hàng đầu trên hàng công là Nguyễn Xuân Son bị hàng thủ đối phương "chăm sóc" khá kỹ. Tiền đạo này có những pha xử lý cá nhân khá đẳng cấp nhưng đó đều là những tình huống anh bị việt vị. Không thể phá vỡ bế tắc, tuyển Việt Nam có trận thứ năm liên tiếp tại ASEAN Cup 2024 "tịt ngòi" trong hiệp 1. Nhưng đó là kịch bản đã được dàn dựng trong lối chơi của tuyển Việt Nam tại giải đấu năm nay. Các cầu thủ Việt Nam có thể không ghi bàn trong hiệp 1 nhưng họ sẽ tăng tốc và dồn sức cho những thời điểm quyết định ở hiệp đấu tiếp theo.

Ngay đầu hiệp 2, HLV Kim Sang-sik có đến 4 sự thay đổi khi lần lượt Hồ Tấn Tài, Ngọc Tân, Duy Mạnh, Tiến Linh vào thay cho Tiến Anh, Quang Hải, Bùi Tiến Dũng và Thanh Bình. Đó cũng có thể xem là một sự thận trọng tiếp theo của nhà cầm quân sinh năm 1976.

Sau khi để đối thủ gây sức ép liên tục trong 20 phút đầu hiệp 2, tuyển Việt Nam đã cho thấy bản lĩnh của một ứng cử viên vô địch trong nửa cuối hiệp đấu. Nguyễn Xuân Son có thể tiếc nuối khi siêu phẩm ngoài vòng cấm bị VAR từ chối, Tiến Linh cũng có cảm giác tương tự khi pha sút bóng từ giữa sân nhưng không sao, bởi 2 cầu thủ này đã cùng nhau "nổ súng" ở những phút bù giờ. Đầu tiên là bàn thắng trên chấm đá phạt 11m mở điểm của Tiến Linh ở phút 90+11, sau đó đến lượt Nguyễn Xuân Son di chuyển thông minh ghi bàn ấn định chiến thắng 2-0 ở phút bù giờ cuối cùng để mang lại chiến thắng cho đội nhà.

Chiến thắng này là phần thưởng xứng đáng cho những nỗ lực không ngừng của thầy trò HLV Kim Sang-sik. Nguyễn Xuân Son cùng các đồng đội đã gặp phải những khó khăn khi thi đấu trên mặt sân cỏ nhân tạo, các cầu thủ chịu sức ép khá lớn từ các khán giả của đối thủ và có rất ít các CĐV nhà "tiếp sức" trên khán đài. Nhưng vượt lên trên tất cả, "Những chiến binh sao vàng" đã có màn trình diễn ấn tượng để một lần nữa mang lại niềm vui cho hàng triệu người hâm mộ quê nhà.

Kết quả tại Jalan Besar mang lại lợi thế quá lớn cho tuyển Việt Nam trước khi họ trở về sân nhà Việt Trì, nơi có hơn 20.000 CĐV nhà đang chờ "tiếp lửa" để hướng đến một kết quả có lợi, qua đó giành quyền vào chơi trận chung kết. Đó cũng là mục tiêu mà thầy trò HLV Kim Sang-sik đặt ra trước khi bước vào chiến dịch tại ASEAN Cup 2024.■

TIN THỂ THAO

Vinh danh các VĐV thể thao dưới nước

Hiệp hội Thể thao dưới nước Việt Nam vừa tổ chức chương trình Vietnam Aquatics Awards 2024 để vinh danh, trao thưởng cho các cá nhân và tập thể đạt thành tích xuất sắc nhất trong các nội dung thi đấu của thể thao dưới nước gồm bơi, lặn và nhảy cầu.

Theo đó, 2 tuyển thủ Nguyễn Huy Hoàng và Võ Thị Mỹ Tiên lần lượt nhận giải nam, nữ VĐV bơi xuất sắc nhất năm. Trong năm 2024, cả 2 kình ngư này đều tham dự Olympic Paris (Pháp) và hiện đang là những VĐV trọng điểm của bơi Việt Nam. Trong khi đó, VĐV nam, nữ môn lặn xuất sắc nhất là Vũ Đặng Nhật Nam và Cao Thị Duyên; VĐV nam, nữ môn nhảy cầu xuất sắc nhất là Đinh Anh Tuấn và Bùi Thị Hồng Giang.

L.VŨ

Các chân chạy Việt Nam vượt trội

Chặng 3 giải Viettel Marathon 2024 qua 3 nước Đông Dương (Lào, Việt Nam, Campuchia) vừa tranh tài chặng cuối tại Siem Reap (Campuchia).

Chặng này chào đón 9.000 VĐV, trong đó có các tuyển thủ điền kinh các quốc gia trong khu vực. Các VĐV thi đấu 4 cự ly gồm marathon 42km, bán marathon 21km, 10km, 5km đối với nam, nữ. Trên đường chạy 21km nữ, nhà vô địch SEA Games Nguyễn Thị Oanh lên ngôi vô địch, trong khi Nguyễn Văn Lai về nhất full marathon nam. Ở cự ly 21km nam, Nguyễn Trung Cường đăng quang, còn Phạm Thị Hồng Lệ là người về đích đầu tiên full marathon nữ.

L.H

Tuyển Vovinam giành 15 HCV châu Á

Giải vô địch Vovinam châu Á 2024 vừa kết thúc với thành công rực rỡ cho đội tuyển Vovinam Việt Nam khi các võ sĩ của đội giành được 15 HCV, 3 HCB và 2 HCĐ để xếp nhất toàn đoàn. Thành tích nói trên không chỉ khẳng định sức mạnh của Vovinam Việt Nam mà còn thể hiện sự vươn tầm của môn võ Việt trên trường quốc tế.

Giải đấu diễn ra tại Bali (Indonesia), quy tụ gần 300 VĐV từ 15 quốc gia và vùng lãnh thổ tham dự. **H.V**

● Tổng Biên tập: **NGUYỄN ANH VŨ**
● Phó Tổng Biên tập: **PHAN THANH NAM - NGUYỄN VĂN MƯỜI**
● **TÒA SOẠN - TRỊ SỰ VÀ PHÁT HÀNH:**
Số 33 ngõ 294/2 Kim Mã, Q. Ba Đình, Hà Nội - ĐT: 024.37265564 - E.mail: baovanhoa@fpt.vn
● **GPXB:** Số 370/GP-BTTTT ngày 05/7/2016 của Bộ Thông tin và Truyền thông
● **VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM:**
170 Nguyễn Đình Chiểu, P. Võ Thị Sáu, Q.3, TP.HCM - ĐT/FAX: 028. 38230890 - 39100922
● **TRỤ SỞ VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM TẠI TỈNH KHÁNH HÒA:**
211 Thống Nhất, phường Phương Sài, TP Nha Trang, Khánh Hòa; ĐT: 0258. 3825008
● **TRỤ SỞ VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM TẠI TP ĐÀ NẴNG:**
12 Trương Hán Siêu, Q. Sơn Trà, TP Đà Nẵng - ĐT: 0236. 3897798
● **Chế bản:** Báo Văn Hóa
● **In tại:** Cty CP In Công đoàn Việt Nam
GIÁ: 5.000đ

THÁI LAN:

Nhiều chương trình hấp dẫn để hút khách du lịch

● **PHẠM MINH CHI**

Tặng tiền người dân để đi du lịch, miễn phí thị thực và nhiều chương trình hấp dẫn khác để hút khách du lịch vừa được Chính phủ Thái Lan triển khai, nhằm thúc đẩy du lịch năm 2025.

Theo Tổng cục Du lịch Thái Lan (TAT), năm 2024 Thái Lan đã đón khoảng 26,6 triệu lượt khách nước ngoài, tăng 30% so với cùng kỳ năm 2023. Và để hoàn thành mục tiêu thu hút hơn 40 triệu du khách nước ngoài vào năm 2025 với doanh thu khoảng 3,4 nghìn tỉ baht, Thái Lan sẽ triển khai nhiều kế hoạch hơn nữa nhằm thúc đẩy du lịch.

Theo tờ *Nation Thailand*, TAT vừa triển khai chương trình "Du lịch miền Bắc chỉ một nửa giá". Theo đó, chương trình này triển khai ở 17 tỉnh phía Bắc Thái Lan, dành cho 10.000 người tham gia. Cụ thể, với giới hạn chi tiêu 800 baht, chính phủ Thái Lan sẽ chi trả 50% chi phí từ ngân sách TAT, tương đương 400 baht/người/chuyến. Khách du lịch trả phần còn lại tương đương 400 baht/người/chuyến. Các hạng mục chi phí đủ điều kiện bao gồm khách sạn, chỗ ở, nhà hàng, quán cà phê và các hoạt động tại các điểm tham quan du lịch.

Lễ hội đèn trời Yi Peng là một sự kiện truyền thống quan trọng của người dân miền Bắc Thái Lan và cũng là dịp thu hút khách du lịch nước ngoài

Ảnh: HEATHER HOLT PHOTOGRAPHY

Bộ trưởng Du lịch và Thể thao Thái Lan Sorawong Thienthong cho biết, Chính phủ Thái Lan sẽ tổ chức cuộc họp Nội các di động tại tỉnh Chiang Mai hoặc Chiang Rai trong thời gian tới nhằm xem xét các biện pháp thúc đẩy phục hồi kinh tế ở các địa phương miền Bắc, vốn bị thiệt hại ước tính lên tới gần 1 tỉ USD do lũ lụt thời gian qua. Nếu chương trình "Du lịch miền Bắc chỉ một nửa giá" được triển khai thành công, Bộ Du lịch và Thể thao Thái Lan sẽ xem xét để đề xuất mở rộng chương trình sang các khu vực khác.

Bộ trưởng Du lịch và Thể thao Thái Lan Sorawong Thienthong đã thảo luận với người đồng cấp Lào Suansavanh Viyaket về đề xuất miễn lệ phí thị thực (VOA) 1.000 baht (hơn 30 USD) tại các trạm kiểm soát biên giới giữa hai nước. Biện pháp này nhằm thúc đẩy du lịch qua biên giới và ngành du lịch tại các tỉnh dọc theo sông Mekong.

Bộ Du lịch và Thể thao Thái Lan đặt mục tiêu tăng số lượng khách du lịch nước ngoài đi qua Lào đến Thái Lan, đặc biệt là các du khách Trung Quốc và Hàn Quốc, từ 4.000 lượt người mỗi tháng lên hơn 10.000 lượt người mỗi tháng. Theo Bộ trưởng Du lịch và Thể thao Thái Lan Sorawong, trong trường hợp không thực hiện được biện pháp nói trên, Bộ có thể chuyển sang hình thức tặng mỗi du khách nước ngoài một phiếu giảm giá trị giá 1.000 baht để chi tiêu tại các nhà hàng, khách sạn hoặc các gói tour du lịch tại các tỉnh ở vùng Đông Bắc Thái Lan.

Chính phủ Thái Lan cũng vừa gia hạn việc miễn khai mẫu đơn nhập cư TM6 đối với người nước ngoài nhập cảnh qua 16 trạm kiểm soát trên bộ và trên biển của nước này đến ngày 30.4.2025, để tạo điều kiện thuận lợi cho du lịch xuyên biên giới. Việc miễn khai mẫu đơn TM6 là nhằm mục đích cải thiện các dịch vụ nhập cư, giảm tắc nghẽn tại các trạm kiểm soát và thúc đẩy du lịch, hỗ trợ tăng trưởng kinh tế.

Tổng cục trưởng TAT Thapanee Kiatphaibool cho biết, việc thu hút ít nhất 3,5 triệu lượt khách du lịch nước ngoài mỗi tháng trong ba tháng cuối năm 2024 đã đạt được, nhờ vào nhiều chương trình khuyến mãi, các sự kiện hội họp và việc tăng công suất chỗ ngồi, đặc biệt là từ các tuyến bay mới đến từ nhiều quốc gia như Trung Quốc, Ấn Độ, Saudi Arabia, Nga, Anh, Đức, Ba Lan và Australia.

Bất chấp tình hình xung đột Israel - Hamas, một số thị trường ở Trung Đông vẫn báo cáo nhu cầu mạnh mẽ và các chuyến bay mới được xác nhận như các chuyến bay thẳng từ Riyadh và Jeddah của Saudi Arabia đến Phuket (tỉnh đảo miền Nam Thái Lan trên biển Andaman) vào tháng 12.2024. Nga cũng sẽ có nhiều chuyến bay thẳng hơn đến Phuket, dẫn đầu là các chuyến bay của S7 Airlines từ Irkutsk, sau khi mở một tuyến bay mới từ thành phố Siberia đến thủ đô Bangkok vào tháng 10 năm ngoái.

Các thành phố Chennai và Ahmedabad của Ấn Độ cũng sẽ có các chuyến bay thẳng đến Phuket bắt đầu vào cuối năm 2024. Mặc dù Thái Lan là một quốc gia Phật giáo, với nhiều lễ hội gắn liền với chu kỳ mặt trăng và các hoạt động tôn giáo, nhưng các lễ kỷ niệm như lễ hội ăn chay Phuket cũng thu hút nhiều du khách cả trong nước và quốc tế.

Tuy vậy, các yếu tố rủi ro như thiên tai, xung đột ở khu vực Trung Đông cùng việc đồng nội tệ mạnh, khiến TAT dự báo doanh thu từ du lịch cho cả năm 2024 sẽ chỉ đạt 2.800 tỉ baht (83,5 tỉ USD), tương đương 93% mục tiêu 3.000 tỉ baht đề ra hồi đầu năm.

Với mục tiêu thu hút hơn 40 triệu du khách nước ngoài vào năm 2025, Bộ trưởng Du lịch và Thể thao Thái Lan Sorawong Thienthong vừa chủ trì một cuộc họp với 74 văn phòng đại diện TAT ở cả trong và ngoài Thái Lan để thảo luận kế hoạch thúc đẩy du lịch năm 2025. Những nội dung này bao gồm: Lập kế hoạch ưu đãi cho các chuyến bay mới; tăng cường du lịch nội địa; bổ sung thanh toán không dùng tiền mặt vào các thị trường mới và đảm bảo an toàn và tiện lợi cho du lịch. ■

CÂU CHUYỆN **VĂN HÓA**

Năm thành công của văn hóa đối ngoại

● **THANH HÀ**

Năm 2024 là một năm đáng tự hào của văn hóa đối ngoại khi Việt Nam nhận thêm 6 danh hiệu của UNESCO, nhiều nhất kể từ nhiều năm qua, nâng tổng số các danh hiệu ta nhận được lên 71. Trong đó, Lễ hội Vía Bà Chúa xứ Núi Sam được ghi danh là Di sản văn hóa phi vật thể đại diện của nhân loại, Công viên địa chất Lạng Sơn được khuyến nghị ghi danh Công viên địa chất toàn cầu UNESCO và Những bản đúc trên 9 đỉnh đồng ở Hoàng cung Huế được ghi danh là Di sản tư liệu thế giới.

Việc Việt Nam có thêm các danh hiệu UNESCO thể hiện sự đánh giá cao của cộng đồng quốc tế đối với giá trị di sản và văn hóa dân tộc Việt Nam, đồng thời góp phần tạo thêm nguồn lực, quảng bá hình ảnh và nâng cao sức mạnh mềm quốc gia, thúc đẩy mô hình phát triển kinh tế - xã hội bền vững ở các địa phương. Điều này cũng thể hiện cam kết của Việt Nam đóng góp vào nỗ lực chung của cộng đồng quốc tế nhằm bảo vệ các di sản thế giới.

Các cơ quan liên quan và thành phố Hà Nội cũng đã hợp tác chặt chẽ và nhận được sự ủng hộ của Trung tâm Di sản thế giới và Hội đồng Di tích và Di chỉ quốc tế (ICOMOS), tạo bước đột phá trong triển khai Dự án bảo tồn, tôn tạo và phát huy giá trị khu Trung tâm Hoàng thành Thăng Long - Hà Nội, mở đường tiến tới khôi phục đường Ngự đạo và không gian Chính điện Kính Thiên, đồng thời vẫn bảo đảm theo đúng các quy định của Công ước năm 1972 của UNESCO về Bảo vệ di sản thế giới. UNESCO và ICOMOS nhiều lần nhấn mạnh đây là hình mẫu hợp tác giữa một quốc gia với UNESCO và ICOMOS trong bảo tồn và phát huy giá trị di sản, mong Việt Nam chia sẻ kinh nghiệm quý báu này với các nước.

Bên cạnh đó, UNESCO đã cùng Việt Nam vinh danh và kỷ niệm 300 năm ngày sinh của danh y Hải Thượng Lãn Ông Lê Hữu Trác, thể hiện sự ghi nhận của UNESCO đối với đóng góp to lớn của người Việt Nam trên các lĩnh vực giáo dục, y tế, văn hóa, xã hội, đây cũng là sự lan tỏa tài năng, trí tuệ của người Việt Nam trên trường quốc tế.

Năm 2024 cũng chứng kiến vai trò và vị thế của Việt Nam tại UNESCO được củng cố và nâng cao. Tháng 6.2024, Việt Nam được tín nhiệm bầu làm Phó Chủ tịch Đại hội đồng khóa 10 Công ước năm 2005 của UNESCO về Bảo vệ sự đa dạng các biểu đạt văn hóa. Đây là lần đầu tiên Việt Nam đảm nhận cùng một lúc vai trò tại 5 cơ chế điều hành then chốt của UNESCO. Theo đó, Việt Nam đã được bầu là Thành viên Hội đồng chấp hành UNESCO (2021-2025); Thành viên Ủy ban Di sản thế giới (2023-2027); Phó Chủ tịch và Thành viên Ủy ban liên chính phủ Công ước năm 2003 của UNESCO về Bảo vệ di sản văn hóa phi vật thể; Phó Chủ tịch và Thành viên Ủy ban liên chính phủ Công ước năm 2005 của UNESCO về Bảo vệ sự đa dạng các biểu đạt văn hóa; Phó Chủ tịch Kỳ họp lần thứ 10 Đại hội đồng Công ước năm 2005 của UNESCO về Bảo vệ sự đa dạng các biểu đạt văn hóa.

Tiếp đà chủ động, tích cực và đóng góp có trách nhiệm vào việc thúc đẩy các mục tiêu của UNESCO về tăng cường hợp tác quốc tế trong các lĩnh vực hết sức quan trọng của đời sống nhân loại là giáo dục, khoa học, văn hóa, thông tin và truyền thông, đồng thời thúc đẩy các quan tâm và lợi ích của Việt Nam, năm 2025 sẽ mở ra nhiều cơ hội mới, vận hội mới trong công tác văn hóa đối ngoại, góp phần đưa Việt Nam vào kỷ nguyên mới, kỷ nguyên vươn mình của dân tộc. ■